

KELEIVIS

THE TRAVELER ——— LITHUANIAN WEEKLY

NR. 2

"Keleivis" telefonas AN 8-3071

SO. BOSTON, MASS., 1972 METŲ SAUSIO - JANUARY 11
Second-class postage paid at Boston, Massachusetts

Atskiro numerio kaina 20 centų

67-TIEJI METAI

Mirė pedagogas, žurnalistas Kazys Mockus

Ir vėl su giliu liūdesiu tenka pradėti rašyti pirmąją eilutę — ir vėl apie mirtį, kuri pastaruoju metu kone kas savaitę išsiveda po vieną žymų mūsų visuomenės narių, daug nusipelnusių mūsų kultūrinio darbo žmonių. Praeitą šeštadienį Bostoną vėl apskrido skaudinanti žinia, kad tos sausio 8 dienos rytą čia staiga, širdies smūgio ištyktas, mirė plačiai žinomas ir daug nusipelnęs pedagogas ir žurnalistas Kazys Mockus.

Mes visada pasigesime šio kultūringo tautiečio, šio pavyzdingo toleranto savo žodžiuose ir darbuose, kurio plunksna, gindama vieną ar kitą pažiūrą, keldama visuomenines problemas ar pateikdama siūlymus, visada kalbėjo be rūstybės, kursai veikloje buvo šiltas draugas ir, sakykime, siems laikams — net pergeras žmogus...

Kazys Mockus — tai vienas būdingųjų žemaičių, kurių visuomeniniame darbe bet kuris karštuolis ar nepraustas galėdavo net skaudžiai užgauti, o jis, temostelėjęs ranka, tą karčią kančią tikėtai tyliai ir giliai savo vieno širdyje sugebėdavo išgventi ir ten ją užgesinti.

Velionis buvo gimęs 1910 m. liepos 4 d. Rikantų kaime, Kelmės valsčiu, Raseinių apskrityje. 1928 m. baigė Raseinių gimnaziją, 1936 m. Vytauto Didžiojo Universiteto humanitarinių mokslų fakultetą. Nuo 1936 m. mokytojavo Pagėgių ir vėliau Telsių gimnazijose. 1942 m. Telsiuose suorganizavo suaugusiųjų gimnaziją ir buvo jos direktorius. 1944 m. pasitraukęs iš Lietuvos, 1946-49 m. buvo tremtinių gimnazijos mokytojas Klein Wittsee, Š. Vokietijoje, o taip pat Schleswig Holstein srities lietuvių mokyklų inspektorius. 1949. atvykęs į JAV, Kazys Mockus buvo vienas iš Bostono liuanistinės mokyklos steigėjų, jos mokytojas ir 1951-55 m. vedėjas. Jis čia suorganizavo Bostono lietuvių mokytojų draugiją ir jai pirmininkavo. K. Mockaus pastangom buvo išspausdinti net trys liuanistinės mokykloms vadovėliai, kuriais dar ir dabar naudojasi daugelis šio krašto lietuviškųjų mokyklų.

Velionis nuo pat 1926 m. aktyviai dalyvavo krikščioniškų organizacijų veikloje, visada didelę savo energijos dalį skirdamas kultūriniam reikalams. 1941 m. jis Telsiuose įsteigė žemaičių meno ir mokslo centrą, ten rengė meno parodas, koncertus, literatūros vakarus, įkūrė

profesinį dramos teatrą. Gyvendamas JAV-se, jis darbavosi Altos Bostono skyrių. Lietuvių Bendruomenėje.

K. Mockus nuo 1929 m. nuolat bendradarbiavo lietuvių periodinėje spauldoje. Lietuvos Mokykloje. Naujojo Romuvoje, Žemaičių Žemėje, o vėliau Vokietijos ir Amerikos lietuvių laikraščiuose. Jis buvo ir Lietuvių Enciklopedijos bendradarbis.

Deja, turime priminti visuomenei, kad šis kultūros darbuotojas čia ilgus metus buvo ir fabriko darbininkas. Fabriko, kuris palengva, bet sistemingai išsunkė jo sveikatą ir sutrumpino jo gyvenimo dienas.

Šiandien Kazio Mockaus jau nebesutiksime So. Bostono gatvėje, nebeužsuks jis ir į mūsų redakciją gyvai pasikalbėti politinėmis ar kultūrinėmis temomis.

Sausio 10 d. Lubino laidotuvių įstaigoje su velioniu atsisveikino ateitininkų sen draugų vardu Bronius Palulis, Altos — Stasys Lušys, LB apylinkės — Antanas Matjoška, liuanistinės mokyklos — Antanas Gustaitis, žurnalistas — Povilas Žičkus ir Balfio skyriaus vardu — Antanas Andriulionis.

Sausio 11 d. nemažo būrio tautiečių palydėtas velionis palaidotas Forest Hills kapinėse.

Liūdesy liko velionio žmona Marija Mockuvienė, dukra Živilė ir sūnūs Algis ir Valentinas. Jiems ir visiems kitiems Kazio Mockaus artimiesiems ir bičiuliams reikiame giliausią užuojautą.

Baisiųjų valymų lyg nebūtų buvę

Ilgai vargo partijos istorikai, kol parašė tinkamą Sovietų S-gos komunistų partijos istorijos 1929-1937 laikotarpio skyrių. Tai laikotarpis, kada Stalinas labiausiai siautėjo, kada vyko didieji partijos valymai, net komunistų vadų šaudymai. Prisimintina, kad tada buvo sušaudyti ir aukštųjų laipsnių lietuvių karininkai — Ubojevičius ir Putna.

Bet tie, kurie skaitė tą istorijos tomą, nieko apie tuos valymus nesužinos.

Stalinas istorijoje paminėtas tik 15 kartų. Jam pripažįstami nuopelnai Sovietų ūkio greito pakilimo ir kovos su Lenino priešininiais srityse.

Komunistai baudžia laisvės šauklius

Komunistai žiauriai baudžia visus, kurie išdrįsta nors kiek pareikšti nepasitenkinimo esama tvarka.

Šiomis dienomis Maskvoje buvo 12 metų atimta laisvė Vladimirui Bukovskui, 29 m. amžiaus, kuris nebijojo skelbti režimui nepatinkančios teisybės. Jis pernai išsiuntė į užsienį dokumentus, liudijančius, kad sveiki, bet režimui nepaklusnūs žmonės Sovietijoje laikomi baprotnamiuose.

Teismas buvo slaptas. Bukovskis 2 metus bus laikomas kalėjime, 5 metus darbo stovykloje ir dar 5 metus bus ištremtas į Sibirą.

Bukovskis jau prieš tai buvo 6 metus kalintas.

Užsienį pasiekė žinia, kad jaunas sovietų istorikas Andrejus Amalrikas, sunkiai serga Talajos darbo stovykloje. Sibire. Šešis mėnesius vežamas iš Maskvos į Sibirą, jis sunkiai susirgo smegenų uždegimu, buvo praradęs atmintį, užmiršęs net vaikščioti, bet kalėjimo draugai jį vėl išmoko.

Amalrikas yra fiziškai silpnas, bet jo dvasia nepalūžta. Gal tas jam padės iškęsti, kol jo bausmė baigsis 1973 metais.

Baisių žinių į užsienį atėjo ir apie ukrainiečių laisvės kovotojų persekiojimus. Štai keli pavyzdžiai.

Mordovijos koncentracijos stovykloje mirė ukrainiečių patriotinio sąjūdžio narys Soroka, kalintas 38 metus; suimti gail. sesuo Nas-tusienka ir Medvid dėl to, kad iškėlė ukrainiečių vėliavą; Lupynis — dėl to, kad prieš Sevcenko paminklo paskaitė patriotinį eilėraštį, iš Cervicy universiteto iš-

mestas filologijos studentas Pavuliak dėl to, kad paskaitė ištrauką iš 1963 m. mirusio patrioto poeto Symonenkos necenzūruoto dienoraščio. Už protestus dėl neteisėto Morozas nuteistas 14 metų kalėti; Kijeve uždrausta veikti kameriniam orkestrui dėl įtariamos jo patriotinės krypties; Kijevo politechnikos institute uždraustas poezijos vakaras, įtariant, kad jo programa galinti būti "nacionalistinė" ir t.t.

Policija gavo pranešimą, kad New Yorko, Chicago ir San Francisco didžiųjų bankų seifuose yra padėta dėsiančių bombų. Patikrinus seifus, bombos tikrai buvo rastos. Jos buvusios padėtos vadinamųjų kairiųjų radikalų. Keli jau suimti.

Bengalijos šeikas Mujib Rahman, kurio vadovaujama Awami lyga rinkimuose pravedė daugumą atstovų ir kuris būtų buvęs Pakistano premjeras, įteigė to meto diktatoriui Yahya Khan būtų leides išrinktiesiems atstovams susirinkti į parlamentą. Khan įsakė Rahmaną suimti. Dabar naujasis Pakistano prezidentas Bhutto šeiką Rahman išleido iš kalėjimo ir bandė su juo susitarti dėl Rytų Pakistano (Bengalijos) vienkios ar kitokios formos grįžimo į Pakistano valstybę. Kokie bus tų derybų rezultatai, dar parodys ateitis, bet praeitais grąžinimo neįtenka laukti. Rahman yra 52 metų amžiaus. Kalkutoje baigęs humanitarinius mokslus, Daccos universitete studijavęs teisę. Jis nuo pat Pakistano susikūrimo kovojo dėl Bengalijos autonomijos, bet Pakistano diktatoriaus Khano politika ir karo pralaimėjimas paskutiniojo metu paskatino Rahmaną paskelbti nepriklausomą Bengalijos valstybę.

Prašo pasirašyti ir grąžinti

Amerikos Lietuvių Taryba prašo visus, kurie pasirašo peticiją prezidentui R. Nixonui, pažymėti savo vardą, pavardę ir adresą. Peticijos lapus su parašais prašoma grąžinti į ALTos būstinę, 2606 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629 iki 1972 m. sausio 20 d.

Didelės lėktuvų nelaimės

Iš gruodžio 24 d. į Peru džungles nukritusio lėktuvo 92 keleivių ir 4 įgulos narių gyva išliko tik viena 17 metų mergaitė, kurią miško kirtėjai išgelbėjo po 9 dienų. Ji buvo visa vabzdžių sukan-džiota ir kirmvėla.

Sausio 7 d. Ispanijoje kalno viršūnė klijūzusiame lėktuve žuvo visi ten buvę 104 žmonės.

Ta pačią dieną Meksikoje lėktuvo nelaimėje žuvo 23 asmenys.

Prezidentas Nixonas pasirašė įsakymą pradėti statyti erdvėlaivį, kuris labai lengvai galės pakilti į erdvę ir iš ten vėl sugrįžti.

Lietuviai Clevelando įmonių direktorius

Inž. Raimundas Kudukis paskirtas Clevelando miesto įmonių ūkio direktorium. Jo žinioje yra miesto elektrinė, kanalizacija, vandentiekis ir kitos įmonės. Jo įstaiga turi apie 2,000 tarnautojų, metinis biudžetas — 55 mil. dolerių.

Vėl paskelbė slaptus dokumentus

Žurnalistas Andersonas davė Washington Post, New York Times ir kitiems laikraščiams paskelbti "labai slaptus" dokumentus — Tautinio Valstybės Saugumo tarybos posėdžių Indijos — Pakistano karo reikalų protokolus. Jis turįs ir daugiau tokių slaptų dokumentų, kuriuos, sako, gaunąs iš prez. Nixono draugų.

Teisingumo departamentas tuoj pradės tyrinėti, kaip tie dokumentai pateko į Andersono rankas.

Nuo Naujųjų metų pakeltos JAV karių algos. Dabar paprastas kareivis gaus per mėnesį algos \$288. Keturių žvaigždžių generolai ir admiralai gaus \$45,074. Tuo neturintis milijoninės minios

Gydytojai esą nusuke bilioną dolerių

Massachusetts iš sveikatos draudimo įstaigų jie per metus esą neteisėtai išmėgę \$800,000, o visame krašte — gal net bilioną dolerių. Tuo susidomėjo teisingumo organai

Jeigu norėtume ieškoti JAV-bių gyvenime pačių juodžiausių dėmių, tai po rekordinio kriminalinių nusikaltimų išbujojimo tektų pirštu nurodyti į atsilikusį žmonių sveikatos draudimą ir į gydymosi nepaprastą brangumą, kuris žlugdo net ir gerai uždirbantį darbininką. Kiek gi ilgai gali žmogus sirgti, mokėdamas nuo 80 iki 100 dolerių už dieną ligoninėje? O dar šimtus ir net tūkstančius dolerių už o-

peraciją? Ne, Europoje tokie dalykai negirdėti.

Dar blogiau, kad tos išlaidos dar vis kyla, draudimo mokesčiai didėja, ir net vadinamoji medicare iš pensininkų vis daugiau į bendrą kasą nusižeria.

Ir štai, tokios padėties akivaizdoje dar iškilo aiškėn, kad ir gydytojai sukčiauja — neteisėtai apgrobia sveikatos draudimo įstaigas, o šios, žinoma, neatsiskaidamos savo pelno, papildomai kiša ranką į apsidraudusiojo kišenę, ieškodamos tenai didesnių mokesčių.

Bedarbių skaičius vis didėja

Bedarbių JAV-se gruodžio mėnesį buvo 6.1%. Tai didžiausias procentas nuo 1961 m., kada bedarbių buvo 6.7%.

Demokratų partijos pirmininkas O'Brien sako, kad tai rodo prez. Nixono ekonominės programos nepasisekimą, ir todėl turį būti jo paskutinieji metai Baltuosiuose rūmuose.

Reikia taisyti "mažą" klaidą

Centrinėje Azijoje sovietai pastatė didžiulę plieno lielyklą, bet nenumatė, kad jai bus reikalinga ir labai daug vandens. Todėl teko kasti specialų 300 mylių ilgio kanalą.

Kiek prie tų darbų dirbo vergų, sovietų spauda neraišo.

Manoma, kad kelių artimiausių mėnesių laikotarpį prez. Nixonas paskelbs tikslią datą, kada amerikiečių kariuomenė bus visiškai ištraukta iš Vietnamo. Ten busianti sumažinta ir JAV aviacijos veikla, kuri ribosis tik

Laoso ir Cambodijos teritorija. Bet kitokia parama P. Vietnamui nebūsimanti nutraukta. Kaikas tikisi, kad po tokio datos paskelbimo komunistai paleis amerikiečių belaisvius. Bent taip pranašauja prezidentiniais kandidatai savo agitacinėse kalbose.

Bengalų vadas Rahman, kuris buvo kalinamas Vakarų Pakistane, jau paleistas ir aplinkinių kelių per Londoną, Indijos sostinę Džai sugrįžo į R. Pakistaną, kur buvo sutiktas milijoninės minios

Antai, šiomis dienomis išaiškėjo, kad Mass. valstijoje per metus iš Blue Shield ir Medicare gydytojai neteisėtai iškrastė \$800,000. Bet

tai dar tik maža dolerių suma, kurią parodė kompiuteriai. Žymiai didesnės sumos dar neatkastos arba jau skaičiuojamos New Yorko, Washingtono, Baltimorėje ir kituose krašto miestuose. Jos gali siekti net bilioną dolerių. Į tą biznį jau žvelgia teismo akis, nes tai mokesčių mokėtojų pinigai, kurie byra ne į jiems skirtą maišelį.

Dabar renkami faktai rodo, kad gydytojai kartais draudimo įstaigoms parodo visai ne tas ligas, kurias jie tikrovėje gydė, slogą paversdami plaučių uždegimu, o karpos nuopievimą skilvio operacija. Be to, gydydami neapsidraudusį, ar net katiną bei šuni, liga prirašo turinčiam Blue Cross ar Medicare draudimą...

Dėl tokio "neapsižiūrėjimo" ar gydytojų "sekretores klaidos" jau patraukta atsakomybė nemažai gobyių gydytojų.

Dabar jau imta reikalauti, kad gydytojai savo kabinete viešai iškabintų kainaraštį už patarnavimus. Ar tas kiek padės ligoniui, dar abejotina, nes ligonis juk pats tikrai nežino, kokia liga jis serga, taigi ir kiek ta jo liga verta honoraro.

Tokie reiškiniai rodo, kad Amerikos gydytojų luomas šiandien gali girti pinigų peteklium ir tokio pat didumo moralės stoka.

Aišku, ir čia ne visi tokie, kaip ir kriminalistų kankinamaj Amerikoje juk dar ne visi vagys, galvažudžiai bei kitokie "razbaininkai". Bet ir toji mažuma gadina padorių žmonių vardą.

Reikėtų mažiau 'pirmininkų', o daugiau darbo pirmūnų

Visi galime pastebėti, kad senųjų metų pabaigoje ir naujųjų pradžioje įvairių mūsų organizacijų "veikla" lyg ir pagyvėja. Bent taip atrodo, skaitant mūsų periodinę spaudą, o ypač pagausėjusias korespondencijas iš tolimiausių ir net negirdėtų kampelių. Dabar šaukiami metiniai susirinkimai, renkamos naujos valdybos, skaitomos apyskaitos, sudaromos sąmatos ir, žinoma, aptariami naujų darbų planai ateičiai: Ta proga skaitome ir išsias literijas vardų ir pavardžių — pirmininkų, sekretorių, išdėdinių, turto globėjų ir eilinių narių. Kaikurie neužmiršta ta proga paminėti ir savo biografijos bei žmonos užsieni- mo ir vaikų skaičius.

Visa tai dar nebūtų kokia blogybė. Žmonės veikia, kruta ir krutina iš snūdo savo apylinkę, tad turi teisę būti žinomi ir platesnei visuomenei. Bet mūsų džiaugsmas vėliau jau gerokai sumažėja, o kai metų gale vėl atsigrįžtam į praeitį, — ir visai nuliūštame.

Kurgi tie visi veikėjai, kurių pavardės kadaise net riebiu šriftu minėjome, buvo per metus dingę? Numirę ar į patalus nuskendo, kad savo kadencijos gale vėl prisikeltų ir vėl mums savo pavardę pagarsintų? Nieko nebuvo girdėti ir apie anas kuopas, skyrius, klubus, ratelius, tuntas ir dar kitokių pavadinimų visuomenės ląsteles, kurios dar atmenamu laiku rinko pirmininkus ir sekretorius, svarstė darbų planus, sąmatas ir ką tik norite.

Bet nenusiminkite! Štai jau vėl renkamos naujos valdybos, ir pasipila vėl naujos ir senos pavardės... Tik kažkodėl apie nuveiktus darbus nieko negirdėti...

Žinoma, tos mūsų pastabos neliečia visų organizacijų ar visų jų padalinių šio krašto periferijose ar centruose. Bet vis dėlto tokios čia minėtos "veiklos" yra nemaža, ir ji dažnai sudaro tik klaidingą įspūdį apie visos mūsų lietuvių gyvybę ir jos širdies pulsavimą. Tad bent šių metų pradžioje žinomiems ir dar nežinomiems veikėjams norėtume priminti nors šias kelias "smulkmenas":

Reikėtų visada atsiminti, kad jokia organizacija nėra kuriama tik tam, kad ji susirašytų sau įstatus, rinktų ir perrinktų pirmininkus ir kitus valdybos narius. Toji administracinė dalis yra reikalinga, bet pati organizacija pagrindinai yra skirta kultūriniais, politiniams ar kitiems uždaviniais atlikti, svarbesiems užsibrėžtiems tikslams siekti.

Gi pirmininkai bei kiti pareigūnai yra renkami irgi ne tam, kad tikėtai jų pavardės būtų paminėtos ir dėl to jie pasidarytų "žinomi". Jų reikalas organizacijai ar jos skyreliui vadovauti taip, kad metų gale šalia pavardžių galėtume ir nuveiktus darbus išskaičiuoti.

Gi metiniai ar kitokie susirinkimai yra šaukiami irgi ne tam, kad galėtų korespondentas parašyti tik tiek, jog anie tada ar kitada įvyko ir po jų buvo vaisės.

Tuo mes nesilūome kiekvienam klubui, apylinkei ar turtui ruošti dainų šventes ir kongresus. Juk visur ir visa da yra pakankamai tylesnio darbo, kuris nemažiau reikšmingas už didžiulius.

Sakysim, kodėl negalėtų tie spaudoje pavardėm išgarbintieji, už tai atsilyg "ami, surasti savo mėgiamam laikraščiu po naują skaitytoją? Ar parinkti jam aukų? Tai būtų didelė parama visų krypčių mūsų spaudai, kuri šiandien jau vos kvėpuoja.

Kodėl negalėtų koks nors klubas, kuopa, apylinke ar skiltis užsibrėžti per metus išplatinti tam tikrą skaičių lietuviškų knygų ir tai tikrai padaryti?

Kodėl nesurankioti Bendruomenės mokesčio?

Kodėl negalėtų įsipareigoti ir suginti į liuanistines mokyklas kiekvienas bent po vieną tokį jaunuolį, kuris jų nelanko? O tokių mokyklų relankancijų vaikų ir jų lietuvių atsilusių tėvų jau daugybė.

Aišku, tai vis vadinamieji "nedideli" darbai, bet jie yra daug didesni už kurio pirmininko ar jo žmonos gimtadienio paminėjimą specialiai sušauktame susirinkime.

Už tai nuveikus, būtų malonu laikraščiu ne tik veikėjų pavardės, bet ir ši ta prie pavardės parašyti.

Deja, kol kas dar mes vis labiau pasigendame kultūrinio ar politinio darbo pirmūnų, negu tų "pirmininkų", kurių tik pavardės tegirdime.

NET ŽYDAI UZDARĖ SAVO LAIKRAŠTĮ

New Yorke sustojo ėjęs žydų kalba spausdintas laikraštis "Der Tog". Jis buvo pradėtas leisti prieš 57 me-

tus, dar turėjo 38,000 prenumeratorių, bet išlaidos taip didėjo, kad joms nebeužteko pajamų, todėl paga-

BROCKTON, MASS.

Pardavė Maskvą

Raudonųjų užvaldyti lietuvių tautiniai namai čia buvo vadinami ir žinomi kaip "Mažoji Maskva". Juose yra didžiulė salė, eilė kambaryų įvairiems reikalams ir klubas su alkoholinių gėrimų viešu pardavimu. Tai pats geriausias ir didžiausias lietuvių namas, pastatytas 1913 m. visų lietuvių bendru sutarimu ir pastangomis. Vėliau raudoniešiam pradėjus triukšmauti, kiti iš jo pasitraukė ar buvo suspenduoti dėl nario mokesčio nemokėjimo. Taip ilgainiui jis atsidūrė rarkose, kurie džiaugiasi Lietuvos pavergimu.

Kol namas buvo visų lietuvių žinioje, jame kaupėsi visa lietuvių veikla. Vėliau jis tapo centru raudonųjų veiklos, kuri kasmet silpnėjo, jų veikėjams senstant ir mirstant. Nors lietuviai geros salės neturi, bet raudonųjų vaidama sale jie nesinaudojo. Tokiu būdu per eilę metų namas sunkiai vertėsi, neįstengdamas suvesti galo su galu.

Tokioje padėtyje raudonieji namo valdytojai nusprendė namą parduoti. Ji nupirko V. Beržinskas, Pr. Čepkauskas ir K. Plonys — naujieji ateiviai, užmokėdami \$50,100.

Naujieji namo šeimininkai mano namą atremontuoti, įrengti gerą salę, pertvarkyti klubą, visą pritaikant lietuviškiems reikalams. Ir taip "Mažoji Maskva" likviduojama. Tai džiugus reiškinys. Tik gaila, kad to pasiekta ne teisiniu keliu, o išpirkimu. Už lietuvių patriotų darbų ir lėšomis pastatytus namus raudonieji gavo \$50,100. Ar tai nėra išpėjimas? Dėl nesidomėjimo lietuviškais reikalais, nedalyvavimo jų sprendime daug lietuvių turto gali nueiti panašiu keliu.

"Mažosios Maskvos" pardavimu jau antras lietuvių klubas Brocktone likviduojamas. Šioje srityje pradžia padarė Šv. Roko draugija, kuri pernai pardavė turėtą "Skeet" klubą.

J. K.

KEIKIA KARĄ, O IŠ JO PELNOSI

Vienas JAV Bažnyčių tarybos skyrius kaltina tarybą ir 10 protestantų bažnyčių, kad jos žodžiais stovi Vietnamo karo ir JAV militarizmo priešinkų pirmose eilėse, o savo darbais pelnisi iš karo pramonės. Šios bažnyčios turinčios 203 mil. dolerių vertės akcijų tokių bendrovių, kurios gamina karo reikmenis, pradedant šautuvais ir baigiant raketomis.

Metodistų bažnyčia tokių akcijų turinti \$59,700,000 vertės, presbiterionų — \$57,880,000, baptistų — \$30,560,000, episkopų — \$29,900,000, kitos 6 bažnyčios po kelis milijonus. Bažnyčių taryba tu akcijų turinti \$332,831 vertės.

liau leidejai gruodžio 28 d. išleido paskutinį numerį ir atsisveikino su laikraščio skaitytojais.

Lietuvos Socialdemokratų Delegatūros Literatūros Fondo nariai Jonas Pakalka (dešinė) ir Jonas Vilkaitis (kairė), susitikę su Povilu Brazaičiu Stasio Michelsono 90 metų sukakties pagerbtuvėse Keleivyje 1971 m. gruodžio 12 d. Fondas išleidžia Vlado Poželos atsiminimus, kuriems lėšas parūpino P. Brazaitis.

Komunistai žudo ir komunistus

KAPSUKO ŽMONOS LIKIMAS

1971 metų rudenį išėjo iš spaudos "Mažosios Tarybės" Lietuvos Enciklopedijos "III-čias ir paskutinis tomas, apimantis R-Z raides.

Šis tomas atskleidžia kaip kurias paslaptis, apie kurias okupuotoje Lietuvoje paprastai nekalbama ir nerašoma. Kaip ir ankstyvesniuose tomuose, jame galima rasti lietuvių komunistų po revoliucijos likusių Rusijoje, gyvenimo aprašymų. Tarp jų randame 16 lietuvių komunistų, labiau pasižymėjusių, kuriuos rusai sušaudė per "valymus". Štai jų sąrašelis su gimimo ir sušaudymo datomis ir sušaudymo vieta:

Rasikas Rapolas, g. 1887.IV.4, suš. 1938.X.19 Maskvoje.
Raslanas Juozas, . 1883.I.24 — 1938.X.22 Leningrade.
Čepas, Rimkus Jonas, 1896.IV. — 1938 Maskvoje.
gen. Uborevičius Jeronimas, 1896.I.14 — 1937.II.
Stašelis Jonas, 1884.VII. — 1938.XI.19 Baltarusijoje.
Svotelis Pranas, 1888.II.21 — 1938 Minske.
Šlekys Antanas, 1897.IX.23 — 1938.V.9 Mogilove.
Tautkaitė Domicėlė Elena, Vincas Kapsuko žmona, g.1893. VIII.8 d. sušaudyta 1937.XII.22 d. Maskvoje. Jos sesuo Eugenija tuo pat laiku ištremta į Sibirą.
Turla Stanislovas, 1889.VIII.19 sušaud. 1938 Maskvoje
Valiukas Justinas, 1896.IV.9 — 1938.I.16 Maskvoje,
Vareikis Juozas, 1894.V.26 — 1939 Maskvoje,
Vilčinskas Jonas, 1893.XI.14 — 1937.XI.27 Maskvoje,
Vilūnas Pranas, 1882.IV.17 — 1937.XII.19 Orsoje,
Vizgirdas Tomas, 1891.XII.29 — 1938.IV.2 Leningrade,
Žebrauskas Stasys, 1895.V.1 — 1937.XI.23 Marijinske,
Žemaitis Balys, 1885 m. — 1936.XII. Maskvoje.

Siame tome sakoma, kad revoliucijos pradžioje Rusijoje buvo apie 150 aktyviųjų komunistų. Sudėjus iš visų trijų tomų sušaudytųjų pavardes, išeina, kad bent 50% visų tų buvusių komunistų vėliau buvo sušaudyta komunistinėje Rusijoje ir tik apie 3% — "fašistinėje" Lietuvoje.

Cia pat be jokių piktų žodžių rašoma apie prof. A. Voldemarą, kuris baigė savo dienas Maskvos kalėjime 1942.XII.16 d.

Paskutinio puslapio apačioje — Žyrynas Antanas, profesorius, "aktyviai dalyvavęs LSDP veikloje, 1944-45 m. fiz. mat. fakulteto dekanas Vilniuje, mirė 1954.X.6 d. Vilniuje.

Nė vieno žodžio apie tai, kad jis buvo ištremtas į Sibirą, iš kur grįžo visiškai be sveikatos ir netrukus mirė Vilniuje.

D. B-čius

NORI AMNESTIJOS

Buvęs Oregono kongresmanas iš Oregono Porter agituoja paskelbti amnestiją pabėgusiems iš JAV kariuomenės arba pasislėpusiems nuo karinės prievolės Kanadoje ir kitur užsieny.

Kiek tokių asmenų yra, tiksliai nežinoma, bet spėjama, kad jų gali būti net iki 100,000.

I kongresą yra įneštas įstatymo sumanymas pasislėpusius nuo karinės prievolės atlikimui nubausti 2-3 metus privalomu federalinės valdžios vykdomu darbu. Tas projektas neliečia dezertyrų, pabėgusių iš kariuomenės.

Vikšrinį traktorių išrado amerikietis Benjamin Holt 1900 metais.

Ruošiamasi jaunimo kongresui

Visų krastų lietuviškas jaunimas intensyviai vykdo pasiruošimą Jaunimo Kongresui. Birželio 30-ji artėja, taigi nebetolimas laikas, kai suvažiavęs jaunimas pradės vykdyti paruoštą programą ir kalbėti savo rūpimais klausimais.

Chicagoje jau yra įsijungę arti poros šimtų aktyvaus jaunimo, kuris atlieka įvairius Jaunimo Kongreso paruošimo darbus. Laikas nuo laiko suvažiuoja II PLJK komiteto, komisijų ir kitų vienetų atstovai padaryti nutarimų sėmingesniai kongreso darbų vykdymui. Dažniausiai po dvi dienas užtrunkamuose posėdžiuose čia tariamasi ir išdiskutuojama JK ruošos darbai, planuojama programa, atvažiausiemis nakvynių parūpinimas, patalpų parinkimas ir jų paruošimas parodomoms, studijų dienoms, stovyklai ir kt. Programos, petičijų paruošimas, Jaunimo Metų komitetų sudarymas, jaunimo atstovų išrinkimas, visam šiam darbui finansų parūpinimas neateina patys savaime.

Visus tuos reikalus tenka išsamiai aptarti ir visa tai suplanuoti, kad Jaunimo Kongresas praeitų tvarkingai arba su galimai mažiausiais trūkumais. Tokiems klausimams spręsti jau buvo 11 visumos posėdžių, o sekantis JAV ir Kanados atstovų plenumo posėdis įvyks Chicagoje sausio 15 ir 16 dienomis. Kaip matome, J. Kongreso paruoša reikalinga intensyvaus darbo ir lietuviškos visuomenės nuosirdaus pritarimo, be ko nebūtų įmanoma užsibrėžtų planų įvykdyti.

Jaunimo Kongresą globoja Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, kurios pirmininkas Stasys Barzdukas aktyviai dalyvauja JK darbų paruošime, teikdamas savo autoritetingus patarimus; Jaunimo atstovų komisijai vadovauja PLB JS vadovė Milda Lenkauskienė. Visą II Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso darbų paruošimo vežimą traukia sudarytas komitetas ir komisijos. Šį branduolį sudaro: Romas Sakadolskis (prezidiumo ir komiteto pirmininkas), Gediminas Breichmanas, Jūrātė Čeponkutė, Jūrātė Jakšytė, Gediminas Kazėnas, Augustas Idzelis, Antanas Kavaitis, Romas Kasparas, Jolita Kisieliūtė, Antanas Kizlauskas, Milda Lenkauskienė, Dalia Lukošūnaitė, Andrius Markulis, Algis Modestas, Saulius Mikaliukas, Laima Nainytė, Algis Norvilas, Vita Ruibytė, Eugenijus Sičiūnas, Juozas Šlajus, Nijolė Stakauskienė, Jonas Soliūnas, Karina Srugytė, Audronė Tamošiūnaitė ir Algis Jasaitis.

Sudarytosios komisijos savo darbą vykdyti yra išsiplėtusios į didesnius vienetus. Kaikurios iš jų siekia net iki 60 asmenų. Visam JK ryšiui palaikyti veikia būstinė Jaunimo centre. Adresas:

Savo darbą vykdyti yra išsiplėtusios į didesnius vienetus. Kaikurios iš jų siekia net iki 60 asmenų. Visam JK ryšiui palaikyti veikia būstinė Jaunimo centre. Adresas:

II Lithuanian World Youth Congress, 5620 S. Claremont

Ave., Chicago, Ill. 60638, USA. Tel. (312) -737-3300. Finansų komisijai vadovauja žymus ekonomistas dr. Juozas Kazickas. Adresas:

II PLJK Finansų Komisija, c/o Neris International Inc. 530 Fifth Ave., New York, N.Y. 10036, USA.

Vienas iš skubėjusių JK darbų yra atstovų išrinkimas, Jaunimo Metų komitetų sudarymas (daug kūr kituose kraštuose jie jau veikia) ir šiam plačiam jaunimo užmojui finansų telkimas. Dr. J. Kazickas nepažįsta finansų telkimo įvykdyti, be nuosirdžios viso laisvojo pasaulio lietuvių paramos. Jaunimo Metų komitetui turėtų parodyti daugiau nuosirdžių pastangų tuomet, kai bus renkami petičijos parašai ir telkiamos lėšos Jaunimo Kongresui.

Jaunimas pasirinko šūkį "Jaunimo darbas ir širdis — lietuvių tautos ateitis!" tad visokeriopai paremkime jų pastangas išlaikyti lietuvišką gyvybę išeivijoje.

II PLJK Inform. Ksija

JAUNIMO KONGRESAS

Australijos jaunimas, rodo, pirmasis jau išrinko savo atstovus į šią vasarą Chicagoje įvykstantį Antrąjį Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongresą. Iš 34 kandidatų atstovais išrinkti: Liuda Apynytė, Violeta Bitinaitė, Ugnė Kazakaitė, Elena Kivertytė, Chris Matulis, Jūrātė Reizgytė ir Vytenis Vasaris.

Pagal taisykles atstovais renkami asmenys 18-30 metų amžiaus, vartojantieji lietuvių kalbą. Pageidaujama, kad atstovai reikštųsi aktyviai jaunimo ir aplamai lietuvių veikloje.

Kongrese viso labo atstovų bus 250. Beveik pusė jų (90) bus iš JAV. Apygardoms skirta atstovų: Vidurio Vakarų — 34, New Yorko — 13, Detroito — 7, Hartfordo — 7, Pietų — 7, Clevelando — 6, Bostono — 5 ir Vakarų — 4.

Kongreso išlaidos sieks per \$100,000. Lėšų telkimui rūpinasi Finansų komisija, kuriai vadovauja dr. J. Kazickas (Neris International Inc., 530 Fifth Ave., New York, N.Y. 10036). Jai padėti turime visi.

TAI SKAITYTOJAS!

Petras Bukis iš Miami, Fla., iš karto apmokėjo Keleivio prenumeratą net už 5 metus, nusipirko kalendorių ir dar pridėjo magarų pilai. Maikui su tėvu \$13.50, tai gi iš karto paklojo 50 dolerių Keleivio spaudos reikalus.

Jei tokių skaitytojų būtų daugiau, tai mūsų laikraščiams netektų skųstis dėl piniginių sunkumų.

Didelis ačiū Petruči Bukui! Administracija

KAS SKAITO RAS,
TAS DUONOS NEPRAS.

Amerikos Lietuvių Gyvenimas

KAS NIEKO NEVEIKIA,
TO NIEKAS NEPRIEKIA.

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Seimas Detroite

(Tęsinys)

Rezoliucijos — sunkiai įkandamas riešutas

Gruodžio penktosios posėdžiui, kuris su nedideliu pavėlavimu prasidėjo 10:25 val. ryte, nebavo nė pertrauka numatyta. Manoma, kad tik abu minėti referatai, tik pasisakymas dėl jų, tik paploti perskaitytos rezoliucijos ir — namo. Praėjo dvi valandos ir daugiau, o diskusijos nesibaigė. Pirmininkas posėdį nutraukė baigiantis pirmą ir padarė pusvalandžio pertrauką, kad visi galėtų užkasti. Šį kartą jau seimo rengėjai davė gerus, karštus pietus, tik prie jų niekas ilgai nebegašo.

Dvidešimt po pirmos diskusijos tęsimas. Pirmuoju kalba dr. Justinas Pikūnas. Nebegaliu pasakyti, kokia tema, bet, regis, dar jaunimo klausimu. Antruoju — dr. Vytautas Majauskas. Jis kalbą įgokai ir išgirda kelis pasiūlymus LB-VLIKo santykiams normuoti. Kartoją jau vieną vakar pareiktą pasiūlymą: steigti milijoninį politinį fondą taip, kaip yra įsteigtas kultūrinis Lietuvių Fondas. Į diskusijas jungiasi dr. Č. Kuras, K. Veikutis, dr. H. Brazaitis (reikia pasakyti, kad jis ir pirmą dieną, ir dabar tvirtai palaikė PLB poziciją, visur akcentuodamas, jog PLB vadovybė nepripažįsta darbo pasidalinimo principo), kun. A. Stašys (labai piktai atsiėjo dr. V. Majauskui ir siūlė Bendruomenei žiūrėti kultūrinį reikalą, nekisti naujų prie Altos), dr. V. Misiulis. Tos diskusijos užtruko lygiai pusvalandį. Per sekančias dešimtį minučių abu referatai (dr. J. Puzinas ir G. Karosas) iš karto atsakė visiems oponentams, kurie jų referatus buvo palietę.

Prieš rezoliucijas skaitant, prof. B. Vitkus pareiškė nusistebėjimą, kodėl dr. J. K. Valiūnas paskelbė, kad sekančių metų Vliko seimas ir vėl grįšias į New Yorką? Kodėl, sako, nesinaudoti kitų lietuvių centrų, kaip dabar Detroite, svetimumu? Jam tekę girdėti, jog Clevelandas noris Vliko seimą pas save turėti, o jis, B. Vitkus, tiesiai siūlė į Kanadą. Čia Br. Bieliukas paaiškino, kad nutarimo Vliko valdyboje nebuvo, o tik vienas ar du pasisakė, jog bus New Yorke, tai taip ir likę nenubalsavus. Tą patį patvirtino ir J. Audėnas. Tuomet atstovai J. Daugėla ir seimajam kitiems metams pakvietė į Clevelandą. Plojimų audra parodė, kad seimas tikrai nori būti Clevelando svečiu. Tokia entuziazmo suirute pasinaudoję, keli delegatai ir svečiai vėl prašė žodžio ir... vėl emė kalbėti apie jaunimą. Pirmininkaujančiam dr. A. Damušui vis dėlto pavyko visus šiaip taip nutildyti.

Dr. VI. Šimaitis, mandatų komisijos pirmininkas, perskaitė visų teisėtų seimo dalyvių pavardes. Jas aš surašiau reportažo pradžioje, kad skaitytojas galėtų žinoti, kur kalbėjo atstovas, kur svečias. Išdalinus mandatų lapelius, prie mikrofono atėjo nutarimų komisijos pirmininkas Juozas Skorubskas. Prasidėjo rezoliucijų priėmimo ceremoniją. Prasidėjo 2:15 val., o baigėsi... 3:30 val. Iš pradžių J. Skorubskas bandė skaityti po vieną ir prašė priimti kiekvieną atskirai. Atsirado kritikų, kurie pasigėdo vieno kito žodžio arba rado keletą žodžių nereikalingų. Tuomet buvo perskaitytos visos kartu. Dabar, be eilinių kritikų, pasipiktino ir pats Vliko pirmininkas dr. J. K. Valiūnas, nes rezoliucijose nebuvo suminėti vakarykščiojo kalboje akcentuoti du pagrindiniai Vliko siekimai (prez. Nixono sudominimas, važiuojant jam į Maskvą, ir Lietuvos laisvinimo reikalų pristatymas sąjungos konferencijai). Daugiausia buvo kovojama dėl patėkos Bendruomenei. Čia buvo minutė po minutės ginčijamasi dėl kiekvieno žodžio. Kitas išskirtinas kritikas buvo Jurgis Valaitis. Jis pasigėdo originalių rezoliucijų: tokių, kokių kitais metais nebūdavo. Jis siūlė, kad būtų priimtos jaunimo įjungimo ir Vliko praplėtimo rezoliucijos. Taigi, rezoliucijos pasirodė sunkiai įkandami riešutai. Ir vis dėlto, J. Skorubskui labai kantriai rašant ir skaitant, vėl perrašant ir skaitant, visi norimi nutarimai buvo suformuluoti. Jie Keleivyje paskelbti.

Seimą užbaigė dr. J. K. Valiūnas

"Niekio Vliko valdyba taip nenori, kaip kad seimas našiai praeitų", pradėjo dr. J. K. Valiūnas, seimą uždarydamas. Toliau jis sakė, jog pats esąs penktame Vliko seime ir kad šis, detroitietiškas, jo nuomone, praėjęs labai paliojoje nuotaikoje, džiugiai. Dėkojo visų kartų lietuviams už darbą, pasiūlymus ir džiaugėsi, kad bendromis jėgomis esą daug padaryta. Dėkojo ne tik JAV gyvenantiems tautiečiams, bet ir visų kraštų lietuviams, o ypač kanadiečiams. Savo organizuotumui, savo aukomis Kanados lietuviams, esą, sugėdina mus. Jeigu 25 tūkstančius tautiečių teskaiciuojas kraštas per vienerius metus Vlikui suaukojo 10.000 dolerių, tai, esą, reikia tiesiog stebėtis. Jeigu taip elgtųsi JAV lietuviai, tai "neturėtume taip ilgai kultūti tuščių šiaudų, dėkodami jiems už aukas" (suprask, tie ginčai dėl kelių žodžių rezoliucijose nebuvo verti tiek šneku).

"Vliko valdyba, dėkodama Kanados lietuviams, jų Tautos Fondo pirmininką Stasį Banelį nuo šiandien skiria Tautos Fondo centriniu vicepirmininku".

"Džiaugiuosi ir mūsų šaunioju jaunimu. Kiek nuo mūsų pareis, darysime viską, kad Antrasis Jaunimo kongresas pavyktų", sakė jis. Vakar, neturėjęs progos išsiaiškinti su vicepirmininku, užsipoilęs jaunimą be reikalo. Susitikęs su Romu Sakadolskiu, išsikalbėjęs. Lietuviams esanti laimė, kad turime tokių vyrų kaip jis...

Dėkojo Detroito seimui rengti komitetui, ypač to komiteto pirmininkui Kaziui Veikuiui, su kuriuo jam teko daug susirašinėti ir tartis prieš seimą ruošiant. Dėkojo protonotarui J. Balkūniui, kuris taip energingai vadovauja lėšų telkimui. Kodėl, sako, popiežius paskyrė jį protonotarą? Ogi — "todėl, kad prelatas Balkūnas turi proto... Lietuviško proto..." Dėkojo spaudos ir radijo darbuotojams ir vėl, kaip ir vakar spaudos konferencijoje, patarė rašyti ir skelbti viską taip, kaip kiekvienas matė, girdėjo, nesvarbu, ar tai gerai būtų, ar blogai.

Turime darbą stiprinti ir eisme tuo keliu. Bus kreipiamas ypatingas Vliko dėmesys į... (ir čia jau nebeįskaitau savo užrašų: į vienybę ar į jaunimą?). Jis dar kartą kreipėsi į visus ir kviečias į Vliką jungtis, nepaisant partijų, grupių. Neturi būti nei vieno, stovinčio šalia Vliko. Užsienis jau dabar didžiūjasi mūsų vieningumu, tad būkime vieningi. Šiame seime jis matęs tris kartas, tad kur gi galinti būti kalba apie plyšį tarp kartų?

Apytikriai taip kalbėjo Vliko pirmininkas.

"Paduokime vieni kitiems ranką, atverkime širdį. Mes visi esame vienas!" — baigė savo kalbą dr. J. K. Valiūnas.

Kai sugiedojome Tautos himną, laikrodis rodė 3:48. Ir atskaičius pusvalandžio pertraukėlę, šitas vienas posėdis tęsėsi beveik penkias valandas!

Reportažo autoriaus post scriptum

Buvo daryta pastangų sudominti amerikiečių spaudą, TV, o per tai ir platesnę Detroito visuomenę. Keletas dienų prieš seimą buvo maža žinytė apie artėjantį įvykį Detroit News dienraštyje ir kiek daugiau Michigan Catholic savaitraštyje. Po seimo, tai yra trys dienos po seimo, kai šis reportažas siunčiamas redakcijai, nei spaudoje, nei TV žiniuose — anei žodžio.

Nepaisant kelių pradžioje suminėty ir visai nesuminėty trūkumų, apamai Detroito lietuviai Vliko seimą sutiko palankiai ir šiltokai. Dauguma seimo svečių, kaip ir kuo ne visi atstovai, buvo intelligentiški, supratingi, patriotai. Chamizmo, kaip pasitaiko dažnai net kultūrinių organizacijų seimuose, suvažiavimuose, kongresuose, čia nebuvo nė šešelio. Manau, kad po kelerių metų Vliko seimas į Detroitą ir vėl mielai sugrįš.

Alfonsas Nakas

DETROIT, MICH.

Amerikiečių laikraštis apie lietuvių

Detroito dienraštis "Detroit News" 1971 m. gruodžio 22 d. įdėjo Donald P. O'Connor platų straipsnį, pavadintą "Lietuviška kalėdinė eglaitė skelbia laisvės viltį". Straipsniui mintį — medžiagą pateikė Southfield, Detroite, Viešojoje Bibliotekoje buvusi pastatyta Kalėdų eglaitė su lietuviškais papuošimais — šiaudūnukais ir kt. Nurodyta, kad eglaitė papuošė Ursulė Astrienė iš Grand Rapids. Ta proga dienraštis antroje straipsnio dalyje pateikė pasikalbėjimo su Vliko pirmininku dr. J. K. Valiūnu minutes. Jis Detroite lankėsi Vliko seimo metu.

Dienraštis papasakojo apie Vliką, jo veiklą, apie pirmininką dr. Valiūną, kuris korespondentui nurodė į dviejų kunigų, Zdebskio ir Bubnio, nuteisimą. Valiūnas kalbėjo: "Mes kovojame su rusais nenaudodami smurto,

teise pasiremdami. Tačiau mūsų tauta vis dar pasrūvisi krauju..." Valiūnas dar pažymėjo, kad lietuviai ir toliau kovosia, skleisiamą sauly objektyvią informaciją, be to, naudosis savo rinkimine galia bei ūkinį pajėgumą.

Dr. J. K. Valiūnas nurodė į jo vykdytas keliones pasaulyje ir pabrėžė: "Mes norime paveikti visas J. Tautose atstovaujamas vyriausybes reikalaujant iš Sovietų Rusijos, kad ji Baltijos valstybes išlaisvintų iš kolonializmo varžtų. Amerikiečiai turėtų suprasti Sovietų Rusijos agresyvumą ir jos siekimus JAV-be paversti antraile valstybe..." Pagaliau Vliko pirmininkas teigė, kad Vlikas, atstovaujau 3.2 mil. gyventojų, kovos tol, kol Lietuva taps suvereni valstybe. (E)

Apie 80% Kanados gyventojų kalba angliškai. Apie 12% kanadiečių kalba angliškai ir prancūziškai. Apie 48% kanadiečių yra Romos katalikai.

Dailininkas V. Ignas: Moteris ir povas

KAS GIRDETI NEW YORKE

Posėdžiavo Vliko taryba

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Tarybos posėdis įvyko gruodžio 28 d. New Yorke. Posėdį pradedant pagerbti trys neseniai mirę įžymūs lietuviai: 1971 m. gruodžio 13 d. Vokietijoje, Miunchene, miręs advokatas Kazys Oleka, buvęs nepriklausomos Lietuvos seimo narys ir vidaus reikalų ministras, 1971 m. gruodžio 24 d. Vokietijoje, Bonnoje, miręs profesorius dr. Zenonas Ivinskis, buvęs Vliko ir jo Vykdomosios tarybos narys, ir 1971 m. gruodžio 28 d. New Yorke miręs inžinierius, savanoris kūrėjas plk. lt. Antanas Novickis, buvęs Lietuvos Laikinosios Vyriausybės susisiekimo ministras ir Vliko Vykdomosios tarybos narys.

Vliko valdybos pirmininkas dr. J. K. Valiūnas painformavo apie Vliko reaguojimą dėl kunigų Zdebskio ir Bubnio nuteisimo okupuotoje Lietuvoje, Simo Kudirkos tragedijos metinių atžymėjimą, pasikalbėjimus su Ukrainos prezidentu Livickiu, padėką JAV kongreso atstovų rūmų nariui E. Derinskui už Lietuvos padėties priminimą Jungtinių Tautų komisijos posėdyje, svetimųjų spaudos sekimą ir apie pasitraukimą iš Vliko valdybos nario dr. B. Nemicko.

Valdybos vicepirmininkas Juozas Audėnas painformavo apie Vliko seimą ir jo nutarimus. Jo pranešimą papildė Bronius Bieliukas ir Juozas Pažemėnas.

Diskusijose dėl tarptautinės padėties ir jos poveikio Lietuvos laisvinimui pasisakė Vaitiekūnas, Valaitis, Pažemėnas, Sidzikauskas, Radzivanas, Bieliukas, Banelis, Audėnas, Virbickas, Nemickas. Diskusijų išvadoje taryba sutarė, kad Vliko valdyba sudarytu ad hoc komisią, kuri, atsižvelgdama į šiuo metu vykstančius tarptautinės padėties dinamiškus pasikeitimus, pateiktų Vlikui konkrečių siūlymų dėl laisvinimo veiklos turinio, metodų ir priemonių.

Vyt. Vaitiekūnui atkreipus tarybos dėmesį, kad 1970 m. gruodžio 18 d. taryba yra nustačiusi savo komisijos trejų metų kadenciją ir kad tarybos komisijos yra sudarytos kaip kurios jau 1965 m., kaip kurios gi 1968 m., todėl kyla klausimas, ar nereikėtų tarybai dotos Cypress Hills kapinės komisijai perrinkti. Komise, Brooklyne.

jų atstovams pareiškus, kad komisijos yra atsistatydinusios, taryba sutarė pavesti tarybos pirmininkui išsiaiškinti su tarybos nariais būsimų komisijų sudėtį.

Kadangi iki naujųjų samatos metų valdyba nesuėję samatos projekto paruošti, valdybos vicepirmininkas J. Audėnas prašė tarybos nutarti leisti valdybai daryti mėnesines išlaidas vienos dyliktosios praėjusių metų samatos ribose. Pasisakius nuomonėmis, Audėno prašymas tarybos priimtas su papildymu, kad 1972 metų samatos projektą valdyba pateiktų tarybai tvirtinti ne vėliau kaip 1972 m. sausio 31 d.

Vliko tarybos posėdžiui pirmininkavo dr. Bronius Radzivanas, Lietuvių Fronto Bičiulių atstovas, sekretoriavo Vytautas Vaitiekūnas, Lietuvos Krikščionių Darbininkų Sąjungos atstovas. Posėdy dalyvavo PLB atst. Balys Raugas ir svečias prof. Bronius Kaslas.

Inž. A. Novickis palaidotas Cypress Hills kapinėse

Atsisveikinimas su tautai nusipelnusiu velioniu įvyko 1971 m. gruodžio 30 d. New Yorke — Richmond Hill — Garšvos šermentinėje. Su velioniu atsisveikinimo žodį Lietuvos gen. konsulas New Yorke Anicetas Simutis, Vliko pirmininkas dr. J. K. Valiūnas, Lietuvos Laikinosios Vyriausybės ir Lietuvos Valstiečių Liaudininkų S-gos vardu ir, be to, L. T. Sandaros ir bendraminčių vardu dr. Juozas Pažemėnas; Leonas Virbickas — Lietuvos kūrėjų-savanorių vardu, inž. V. Bioševas — Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų S-gos, Aleksandras Vakselis — Lietuvių Bendruomenės apygardos, Jonas Šlepetytis — Lietuvių Karių "Pamovės" vardu ir Jonas Rūtenis — artimųjų draugų vardu.

Visi pareiškė nuoširdžią užuojautą velionio našlei Burutei Grigaitytei Novickienei, vaikams Živilėi ir Sigitui bei kitiems artimiesiems.

Seimos bei artimųjų vardu kalbėjusiems padėkojo Visvydas Mačiūnas. Atsisveikinimui vadovavo Juozas Audėnas. Su velioniu atsisveikino apie 200 žmonių. Gruodžio 31 d., dalyvaujant nemažam newyorkiečių bei iš kitur atvykusių lietuvių būriui, velionis palaiminamas. Prieš atsisveikinimą, priklausomybės šventės metu.

Pabrango autobusai, cigaretės, degtinė

New Yorko valstijos seimelis pakėlė mokesčių sumą \$407 mil. Cigaretių akcizas pakeltas 3 centus (dabar pakeliui ims 15 centų akcizo), gazolino galionui pridėtas 1 centas (viso akcizo 8 c.), degtinės galionui pridėtas \$1 (viso labo degtinės galionui dabar akcizo mokoma \$3.25). Vynui ir alui akcizas nepakeltas.

Tas pakėlimas vykdomas nuo vasario 1 d.

Autobusų mokeskis pakeltas 5 centus, taigi vienas pravažiavimas atsieis 35 ct. Uždirbantis per metus \$5,000 dabar pajamų mokesčio mokės daugiau \$10, uždirbantis \$10,000 mokės \$29.75 daugiau, uždirbantis \$50,000 — \$260.75 daugiau.

WASHINGTON, D.C.

Išrinkta LB apylinkės valdyba

Praeitų metų lapkričio 19 dieną buvo Washingtono lietuvių metinis susirinkimas Sv. Dominiko bažnyčios patalpose kuriame išrinkta nauja JAV LB Washingtono apylinkės valdyba. Gruodžio 19 d. ji taip pasiskirstė pareigomis: pirm. dr. Jonas B. Genys (8908 Orbit Lane, Seadbrook, Md. 20801, tel. 301 — 459-5693), vicepirm. Jūratė Miciutaitė ir Antanas Dambriūnas, sekr. Asta Vitėnaitė (7910 Livingston Rd., Oxon Hill, Md. 20021, tel. 301 — 248-5262), ižd. Arvydas Barzdukas.

Naujoji valdyba nutarė suruošti gegužinę, pakviesti Baltimorės vyrų chorą ir aktyviai prisidėti prie darbų, organizuojant Antrąją Šiaurės Amerikos Baltų Informacijos konferenciją. Sudarytos penkios komisijos. Jaunimo reikalų komisijos pirmininke pakviesta Joana Vaičiulaitė, Sporto reikalų komisijos pirmininke bus pakviesta Elvyra Vadopalietė. Taip pat bus sudarytos komisijos lietuvištinės mokyklos reikalams, informacijos reikalams ir parengimų reikalams. Visu komiteto nariu sutarimu Washingtono lietuvištinės mokyklai paskirta 50 dolerių ir jaunimo sporto klubui 20 dolerių.

Nutarta sudaryti parengimų kalendorių. Tuo rūpinėsis Jūratė Miciutaitė (1736 N. Rhodes St., Arlington, Va. 22201, tel. 703 — 522-0279). Kad ruošiant parengimus neįvyktų nesusipratimų ir kad parengimų laikas būtų tinkamai suderintas, Washingtono ir Baltimorės organizacijos yra prašomos savo planus pranešti J. Miciutaitėi ir su ja pasitarti.

FEJERVERKAI SUŽEIDĘ 2,000 ŽMONIŲ

Italijoje Naujųjų Metų fejerverkai sužeidė 2,000 žmonių, o 7 dėl jų ir mirė.

JAV-se dėl tokios pat priežasties daugiausia nelaimių įvyksta liepos 4 d., nepriklausomybės šventės metu.

Rusai okupantai, šalin iš Lietuvos!

Bloga spalvota televizija

Nauji rašytojų sąjungos nariai

Virgilijus Noreika apie savo koncertus

Naujas filosofijas daktaras

Mirė A. Naujalienė

MASKVA PYKSTA ANT LAISVUJU RADIJU

**SUOMIJOS RINKIMAI
NIEKO NEPAKEITĖ**

KOMUNISTU ŠNIPU LIZDAS PRANCŪZIJOJE

UNKU PARINKTI VIETA ACHMATU VARŽYBOM

Ka tik gavome

PATARIAMA ISIGYTI

**Īsīgkīte
kā tīk īšējusīā
Jurgio Glaudos
knygā**

Simas

Testamentai

Geris žodynai

Lietuviškai angliškas žo-
lynas, Viliaus Peteraičio, II
aida, daugiau kaip 30.000 D
odžių, 586 psl., kaina \$7.00. pu

ROMANA

Vytautas Alantas: TARP m
VIEJŲ GYVENIMŲ, 462 G
sl., kaina \$4.50. \$5

**LABAI ĮDOMUS
ATSIMINIMAI**

Nuo krivulės iki raketos,
 Lietuvos paštininkų atsimi-
 imai, redagavo Antanas
 Mintneris, 538 psl., kaina —
 5.00.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMUS VEDA
STASYS MICHELSONAS

— Alou, Maik!

— Ir vėl "alou!" O kodėl negali pasakyti: labas rytas?

— Nesibark, Maiki. Atėjau ne kalbos mokytis, ale pasiklausyti tolesnės istorijos apie mormonus. Juk žadėjai, ar ne?

— Gerai, tėve. Bet ties kuria vieta mes pereitą kartą sustojome?

— Sustojom ties ta vieta, kur tas jų pranašas iškasė auksinę knygą. Tu ji vadinau Joseph Smith. Ale ar nebūtų geriau sakyti lietuviškai: Juozas Smitas?

— Geras sumanymas, tėve: vadinsime jį Juozu Smitu.

— Nu, tai dabar apie tą knygą. Iš kur Juozas Smitas žinojo, kad ji buvo užkasta Kumoros kalne?

— Aš jau pereitą kartą sakiau, kad ji painformavo apie tai angelas Moroni, kuris pasirodė jam miegant — nakties laiku.

— Nu, o kaip toliau?

— Kai Juozas atvertė to angelo nurodytą jam akmenį, auksinė knygą tikrai jo tenai laukė; bet kai jis norėjo ją paimti, negalėjo pakelti, pajuto smūgį.

— A, matai, buvo užkeikta.

— Aš, tėve, nesakyčiau: "užkeikta". Vis dėlto jis negalėjo jos paimti. Kai jis pabandė ją kelti iš naujo, ji trenkė dar stipresnis smūgis. O kai pabandė trečią kartą, tai smūgis jį beveik suparalyžavo.

— Aš tau sakysiu, Maiki, kad ji buvo užkeikta. Lietuvoje taip būdavo su užkeiktais pinigais. Kai žmogus juos atkasdavo, negalėdavo paimti.

— Pritrenktas Juozas tarė pats sau: "Kodėl, kodėl aš negaliu tos knygos paimti?"

— Ir išgirdo kažkieno balsą: "Negali jos paimti dėl to, kad neišpildei Dievo prisakymo". Juozas nustebe apsidairei ir pamatė, kad šalia jo stovi tas pats angelas Moroni, kurį jis tą naktį matė savo kambary. Ir dabar Juozas atsiminė, kad tą naktį angelas buvo jam įsakęs niekam nepasakoti, kas jam buvo sakta. Bet jis neiškentė ir pasakė savo tėvui, ką angelas jam kalbėjo. O tėvas pasakė motinai, o motina savo kaimynams, ir be matant visi šunys pradėjo apie tai loti, kad pas Juozą buvo atsilankęs angelas Moroni.

— Nu, tai kuo tas pasibaigė?

— Pasibaigė tuo, kad už bausmę Juozas turėjo laukti dar ketverius metus, kol galės tą knygą paimti, jeigu per tą laiką išlaikys paslaptį.

— Ale pasakyk, kam čia reikalingos tos paslaptys?

— Tėve, paslaptys reikalingos tam, kad turėtų kuo remtis tikėjimas. Be paslapties gal ir mormonizmas nebūtų reikalingas.

— Tai ką, ar Juozas iš kentėjo ketverius metus?

— Iškentėjo, tėve.

— Ir gavo auksinę knygą?

— Gavo, tėve. Po ketverių metų, būtent, 1827 metų rugsėjo 22 dieną, jis nuvyko prie to akmens, po kuriu knygą buvo paslėpta, ir rado tenai angelą Moroni, laukiantį jo. Paduodamas Juozui auksinę knygą, angelas pasakė jam: "Dabar tu būsi už ją atsakingas. Saugok ją visokiais būdais ir vartok ją iki aš ateisiu jos atsiimti".

— O kodėl jis norėjo ją atsiimti?

— Tai yra taip pat tikrinė paslaptis, tėve. Niekas to nežino.

— Aš galiu bečyt, kad kas nors ją pavogė.

— Bijojo to ir Juozas, nes vos tik angelas Moroni jį apšviesto, po visą apylinkę pasisklido gandas, kad jis paliko Juozui auksinę knygą. Jis slapstė ją beveik kasdien vis kitą vietą. Ir jam pačiam buvo pavojinga, nes dviem atvejais kažkas jį pro langą šovė. Palmyroj jam pasidarė jau pavojinga gyventi, todėl jis persikėlė į uošvių namus Harmony miestely. Išikūres saugesnė vietoj, jis pradėjo tą knygą versti anglų kalbon.

— Ar tai ji buvo ne angliška parašyta?

— Ne, tėve, ji buvo parašyta nežinoma kalba ir nepažįstamomis raidėmis.

— Nu, tai kaip jis galėjo ją versti?

— Paslaptis ir čia, tėve. Ir dar paslaptis, kodėl jis darė vertimą ne tiesiai iš originalo, o iš nuorašo, pirma nurašydamas originalą ant atskiro popieriaus, o paskui tą nuorašą versdamas anglų kalbon. Kai atėjo pas jį pasikalbėti kaimynas Harris, Juozas parodė savo lakštus jam. Kaimynas buvo pažangus žmogus, tais lakštais labai susidomėjo ir paprašė, kad Juozas duotų juos jam pastudijuoti. Juozas sutiko. Harris nusivėžė tuos popierius New Yorkan ir parodė kalbų ir literatūros profesorui Chas. Anthonui. Tas juos pavertė ir pripažino, kad tie nuorašai padaryti iš egiptietiško, chaldiškų, aš, syriškų ir arabiskų raštų ir kad anglų kalbon jie išversti labai tiksliai. Sakoma, kad Harris sugrįžęs pas Juozą ir padėjęs versti tą knygą toliau. Juozas skaitęs, o Harris rašęs. Buvę parašyta jau 116 puslapių.

— Džiusta moment, Maiki. Ar Juozas skaitė jam iš tos auksinės knygos?

— Ne, tėve; tos knygos jis nerodė. Skaitė už sienos, tik gana garsiai, kad Harris girdėtų.

— Olrait, sakyk toliau.

— Kai Harris parašė jau 116 puslapių vertimo, jis užsimanė parodyti tą darbą savo namiškiams. Juozas leido jam parsinešti namo, tačiau įgrasino, kad nepardėtų niekam kitam. Harris prižadėjo. Bet kai tik jis parsinešė tuos popierius namo, tuojau sužinojo ir kaimynai. Smalsuoliai ėmė prašyti, kad parodytų ir jiems. Jis neatsilaikė — ėmė ir parodė. O tie parodė kitiems. Šitie dar kitiems. Ir taip tas vertimas ėjo iš rankų į rankas ir galų gale dingo — kažkas pavogė.

— Ne, tėve; tos knygos jis nerodė. Skaitė už sienos, tik gana garsiai, kad Harris girdėtų.

— Olrait, sakyk toliau.

— Kai Harris parašė jau 116 puslapių vertimo, jis užsimanė parodyti tą darbą savo namiškiams. Juozas leido jam parsinešti namo, tačiau įgrasino, kad nepardėtų niekam kitam. Harris prižadėjo. Bet kai tik jis parsinešė tuos popierius namo, tuojau sužinojo ir kaimynai. Smalsuoliai ėmė prašyti, kad parodytų ir jiems. Jis neatsilaikė — ėmė ir parodė. O tie parodė kitiems. Šitie dar kitiems. Ir taip tas vertimas ėjo iš rankų į rankas ir galų gale dingo — kažkas pavogė.

— Gavo, tėve. Po ketverių metų, būtent, 1827 metų rugsėjo 22 dieną, jis nuvyko prie to akmens, po kuriu knygą buvo paslėpta, ir rado tenai angelą Moroni, laukiantį jo. Paduodamas Juozui auksinę knygą, angelas pasakė jam: "Dabar tu būsi už ją atsakingas. Saugok ją visokiais būdais ir vartok ją iki aš ateisiu jos atsiimti".

— O kodėl jis norėjo ją atsiimti?

— Tai yra taip pat tikrinė paslaptis, tėve. Niekas to nežino.

— Tai yra taip pat tikrinė paslaptis, tėve. Niekas to nežino.

OHIO VALSTIJOJE

CLEVELAND, OHIO

Vieno žemaičio likimas

Kalėdų proga aplankiau didžios nelaimės ištiktą mūsų tautietį Steponą Saldauską. Jis kilęs iš Kantaučių parapijos, Telių apskr., gyveno Plungėje ir Medingėnuose, 1930 m. atvykęs į Pietų Ameriką.

Krizės metais jis blaškėsi Argentinos platybėse, pagaliau, 9 metus padirbėjęs Buenos Aires statybinės medžiagos parduotuvėse, susitapė pinigų kelionei į JAV ir atvyko Clevelandan pas brolių ir seserį.

Pradžioje ir čia jam buvo nelengva, bet žemaitis visus sunkumus nugalėjo, susirado gyvenimo draugę ir neblogai gyveno. Bet neilgai, nes prasidėjo nelaimės: mirė žmona, o po kurio laiko eismo nelaimėje ir jam buvo sulaužytas stuburkaulis ir dėl galvos sutrenkimo neteko regėjimo. Iš ligoninės jis buvo nuvežtas į slaugymą namus, jo nekilnojamas turtas ir santaupos banke "užšaldyta", o pensiją \$153 pasiima slaugymo namai.

"Man regėjimas atsitaisė, ir vaikišioti ne visuomet yra reikalinga lazda, bet nežinau, kieno įsakymu manęs iš čia neįleidžia. Net trukdo mane lankyti. Betruksta dar grandinė ant kaklo uždėti", skundėsi Steponas, braukdamas ašaras.

Apsiramines toliau tęsė:

"Kad nors dažniau kas mane aplankytų. Langus pražiūriu, ar nepamatsius lietuviško veido. Savo giminių jau metus nemačiau. Dėkoju Marijai Trainauskai, ir jos tėveliui, kurie mane nors retkarčiais aplanko ir lietuviškų laikraščių bei kitokių dovanų atneša..."

Lankyti galima visomis dienomis nuo 2 val. popiet. Adresas: 2415 55th St., kambarys 309, trečiajame aukšte. Eina autobusas Nr. 16.

A. Brazilius vėl stiprus

Žurnalistas Alfonsas Braziulis Kalėdų išvakarėse buvo stipriai sunegalavęs, be žmonos ir dr. A. Martaus prižiūrimas apsiėjo be liginės.

Kadangi pats negalėjo eiti Naujųjų Metų sutikti kitur, tai į jaukius Brazilijų namus tą vakarą sugūžė būrys tautiečių, kurie, malonių šeimininkų vaišinami smagiai sutiko 1972 metus.

Vaišingumas yra sena Brazilijų namų tradicija.

si vis įdomesnis. Galų gale knygą atskleidžia paslaptį, kad mormonizmo pradžia buvusi žydų žemėj, Jeruzalėj, 600 metų prieš Kristaus gimimą. Ir nuo čia prasideda ilga istorija apie tai, kokiais keliais tas mokslas pasiekė Ameriką. Bet apie tai aš papasakosiu tėvui kitą savaitę.

— Olrait, Maiki, aš laukiu, ba atrodo, kad čia gali būti tikrai cėkava pasaka. Ai sy ju agėn.

Man yra tekę nekartą viešėti jų tėviškėje Lietuvoje.

Šia proga dėkoju Brazilijams už vaišes ir linkiu laimingų 1972 metų.

Gytytojas A. Martus išsikėlė į kitą vietą

Dr. Alfonsas Martus, daug metų praktikavęs Superior rajone, savo kabinetą iškėlė į rytinį priemiestį, greičiau, dėl to, kad nebeorėjo ilgiau rizikuoti dėl čia kylančių dažnų gaisrų.

Praeitą žiemą antroje gatvės pusėje sudėgė 3 aukštų namas. Dr. A. Martaus kabinetas tik per plauką išliko nesudegęs. Netrukus kaimynystėje ugnis sunaikino dar kelis namus, jų tarpe ir Lietuvių Piliiečių klubą.

Geros sėkmės dr. A. Martui naujoje vietoje.

Mano sveikinimai

Sveikinu draugą St. Michelsoną, sulaukusį 90 metų amžiaus. Ta proga linkiu jam geros sveikatos, kad galėtų ir toliau savo plunksna kovoti dėl geresnės darbo žmonių ateities ir Lietuvos išlaisvinimo iš okupacijos.

Naujųjų Metų proga taip pat sveikinu Keleivio štabą, bendradarbius, jo rėmėjus, skaitytojus, visus savo draugus ir drauges Clevelande, Pietų Amerikoje ir kitur. Linkiu, kad juos sėkmė lydėtų per ištisus metus.

A. Plavičius

NORĖTA SUNAIKINTI, BET JIE NEPALUŽO

Urugvajuje paskutiniuose rinkimuose socialistų partija buvo "Plačiajame fronte", kartu su krikščionių demokratų ir komunistų partijomis ir nuo didžiųjų partijų — baltųjų ir raudonųjų — atskilusiais. Ta koalicija pravedė vieną senatorių ir 3 atstovų rūmų narius.

Plačiojo fronto koalicija buvo pirmas Urugvajaus liaudies bandymas išsilaivinti iš visą šimtmetį trukusios turtų valdžios, kuri vis daugiau alino darbininkiją.

Socialistų partija jau prieš kelerius metus buvo uždaryta. Valdžia paėmė jos namus, terorizavo, kalino jos veikėjus, jų tarpe ir partijos generalinį sekretorių dr. J. Pedro Cardoso, kuris dabar yra išrinktas senatorium.

Plačiojo fronto atstovai sudaro nežymią mažumą, bet jie bus valdžioje akis į akį su buvusiais jų kalintojais. Jie turės progos geriau stebėti valdancijų darbus, juos kritikuoti ir ateity daugiau laimėti.

Susirūpino tuo ir minėtos didžiosios partijos. Ir jos kalba apie susijungimą, kad galėtų dar ilgiai valdžios kėdėje sėdėti.

Darbo žmonių gynėjams nereikėtų verkšlenti dėl darbininkų partijų sunkėjančios padėties.

A. Plavičius

Tik tie žmonės mums atrodo turį sveiką nuovoką, kurie galvoja taip pat, kaip ir mes.

KAS GALI PRALENKTI DR. B. MATULIONI?

Dr. Balys Matulionis jau antrus metus, mokėdamas Keleivio prenumeratą, sumoka ją ir už 7 kitus asmenis.

Būtų malonu, kad atsirastų tokių, kurie pralenktų ir dr. B. Matulionį ir užsakytų Keleivį dar didesniam savo bičiulių skaičiui.

Imkit ir skaitykit knygą

TERORO IR VERGIJOS

IMPERIJA SOVIETŲ

RUSIJA

Joje smulkiai aprašyta bolševikinio teroro sistema, tos vergų stovyklos, kuriose kentėjo ir žuvo mūsų brofiai, seserys, giminės ir draugai. Knygos kaina — 75 centai.

BOKIME VISUOMET JAUNI. RYZTINGI IR KIE-TAI TIKI. KAD MŪSŲ KOVA BUS LAIMĖTA.

STEPONAS KAIRYS

MINTIS

POLITIKOS IR KULTŪROS ŽURNALAS

Jo pirmas numeris ką tik išėjo. Jis gaunamas ir Keleivio įstaigoje. Kaina \$2.00.

Šiame numery yra šie įdomūs straipsniai:

Kam reikalinga Mintis (vedamasis).. J. Vilkaitis: Praeityje besidairant; J. Valaitis: Lietuvos politinių partijų išeivijoje dabartis ir ateitis; J. Va.: Socialistų Internacionalas ir Lietuva; J. Vilčinskis: Socializmas Lietuvoje; J. Vlks.: Kiprą Bielinį prisiminus; Jonas Pakalka: Steigiamojo Seimo Lietuvos Socialdemokratų (LSPD) frakcija; Lietuvos pavergimas; Rusų demokratinis sąjūdis ir jo programa; Pasaulio pasidairius (Socialistinio sąjūdžio apžvalga); Ed. Cinzas: Mergaitė su apelsinu; K. Barėnas: Sapnai; V. Zilinskaitė: Juokai.

Žurnalą leidžia Lietuvos Socialdemokratų Partijos Užs. Delegatūra.

Redakcijos ir administracijos adresas: Mintis, Lithuanian House, 1 Ladbroke Gardens, London, W II, Gr. Britain.

Minties atstovai JAV-se: J. Valaitis, 1521 So. 50 Ave. Cicero, Ill. 60650.

Keleivis, 636 Broadway, So. Boston, Mass. 02127.

New Yorke "MINTIS" gaunama "Darbininko" administracijoje (910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221) ir "Romuvos" knygyne (8420 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421).

JAU IŠSPAUSDINTAS IR UŽSISAKIUSIEMS IŠSIUNTINETAS

"KELEIVIO" 1972 METŲ

Kalendorius

Jį redagavo Stasys Michelsonas

Kalendoriaus kaina tik \$1.50

"Keleivio" kalendorius visuomet buvo tikra enciklopedija — visokių gražių, įdomių ir naudingų skaitinių šaltinis. Toks bus ir 1972 metų kalendorius. Nesivėlinkite jį užsisakyti. Pinigus siųskite šiuo adresu:

KELEIVIS

636 E. Broadway

So. Boston, Mass. 02127

KELEIVIO prenumerata-gera dovana

MOTERŲ SKYRIUS

KAZIMIERAS BARANAS

Testamentas

(Tęsinys)

Siuntinys iškeliavo dar prieš šventes. — Tai ir kitas broliukas atsiėmė. — paskaičiavusi siuntinio piniginę vertę, tarė Veronika.

— Manau, atsakė Kostas.
— Dabar galėsim užvesti. Gal kiti ir nebeprašys. Nors per šventes pailsėsim. Gi jei prašys ir kiti ir jei reikės dar siųsti, tai turėsim iš Halifaxo bendrovės atsiimti dalį indėlių.

Ji žvalgėsi į Kostą, bet tas tylėjo. Jame augo pasibaisėjimas tuo, kas vyksta. Tegu dievai, nereikia jam to alaus, kurį jo senatvei zadėjo Veronika. Bet pridėk dar siuntinius vienam ir kitam. Tada galėsi likti vien tikėtai pensijėlė. Tie priediniai sutauptyti svarai, tirpsta akyse, ir dėl to Kostui didėjo siaubas.

— Gal tu norėjai kuriam nors šaviškiui sudaryti siuntinį? — žiūrėdama į nesmagų Kostą, pasiūlė Veronika.
— Ne, nenorėjau.
— Sudaryk, siųsk.
— Sakau, kad nenoriu. Užteks, kad tu siunti.
— Ar tu, Kostai, pavydi? — patylėjusi paklausė ji. — Netikiu, kad pavydėtum. O jei pavydi, tai siųsk.

— Žinai, ko aš tau pavydžiu? Kai jau tu kur įsileidi, tai nebemoki sustoti, tave tada kažkas apseidė. Štai ko pavydžiu. Kol taupei, tai žiūrėjai kiekvieno peno, o dabar, kaip matau, per porą mėnesių viską iššvaistysi.

Kostas nutilo. Abu jie visą pusvalandį neįstare nė žodžio. Pagaliau Veronika ryžosi pradėti pirmoji.

— Ar tai dabar taip ir tylėsim? — paklausė ji.
— Galim tylėti, galim kalbėti. Man piktą, kad tu užmiršai mane. Save ir mane. Kur gi mano tas alus, apie kurį taip dažnai kalbėjai?
— Argi tu pyksti dėl to alaus? — nusistebėjo Veronika.

— Alus, gali sakyti, tik juokai. Bet man rodos, kas mes greit pavalyti kaip reikiant nebeturėsime.

— Turėsime. Kostai, užteks. Milionai žmonių gyvena iš pensijos, tai ir mes gyvensim. Neužmiršk, kad mes da turime namus. Kiek čia tam žmogui reikia? O senas pasi tenkina dar mažesniu.

Tylus Veronikos balsas apramino Kostą. Rodos, vis kas kažkur nuslenka. Kas jau padaryta, tai turi būti ir užmiršta. Taip, dar siūbtelėdavo jo galvon karštesnė buvusio ginčo nuotrumpa. Veronikos kurio nors broliuko laisvų sakinyas ar mintis. Tas siuntinių sudarinėjimas dar vi tiek nebaigtas reikalas, tokia išvada piršosi jam, bet jis prievarta vijo viską šalin. Nereikia, Kostai, nereikia šventės čia pat, tai tegu išsisi mūsų galvos.

Abu su Veronika jie išėjo apsipirkti Kalėdoms. Tegu bus kumpio gabalas, tegu kalakučiokas, geresnių dešrelių svaras, raugintų kopūstų dežutė, sausainių šiokių ir kitokių. Kaip ir visada, kaip ir nuo amžių. Kosto žodžiai tariant, pirkinį sąrašą susidarė Veronika, lėtai ir pasigalvodama. Dar tarpais rašydama ji pakeldavo galvą ir paklausdavo Kostą:

— Ką čia dar?

Nešdama šita ilgą sąrašą, Veronika ėjo iš viešos parduotuvės į kitą, o Kostas vilko vis sunkėjantį krepšį. Bet Kostą nustebino, kad Marks ir Spenser parduotuvelyje Veronika delsdama apčiupinėjo svarą gerųjų dešrelių ir padėjo. Ji tylom paėmė tas kone per pusę pigesnes Argi ji net Kalėdoms nenorėtų tų gerųjų, kurios turi tokį malonų salsterintį skonį? Paskui ji ilgai dairėsi į mėsinį langus, kuriuose kabojo virtinės kalakutų. Veronikai ji vis per dideli ir per brangūs.

— Kur mes tokį didelį dėsim! Be to, ir pinigų krūva reikėtų išmesti.

Kostas tik kryptelėdavo galva. Jis sutiko. O Veronika prašvito, kai net keliose mėsinėse nerado mažo kala kuto.

— Nusipirksim vištelę, ir mums užteks, — pasidarė išvadą ji.

Kostas neskubėjo pritarti. Bet jis ir neprieštaravo, dėl to jie nusipirko vištelę, tokią pat, kaip ir eiliniams sekmadieniams. Ta vištelė buvo jau paskutinis pirkinys sau, bet dar gi lauks ir katė. Veronika turėjo įsigyvenusį paprotį šeštadienį savo katei nupirkti porą šlaunelių triušienos.

— Inga, žiūrėk, ką aš tau atnešiau! — būdavo, sakys ji, kai grįžusi iškraustys pirkinius ir pakis katei gabaliuką triušienos. Ji ir pati tuo džiaugdavosi: kad jau visiems šventė, tai tegu ją pajunta ir katė.

Katės ir šikart ji neužmiršo, bet nupirko jai vien tik šaldytos kengūrienos. Kostas dar gatvėje priminė žmonai,

Janina Degutyte

DŽIAUGSMAS

Tu atėjai — ir tūkstančiu laisvėlių
Kaip žemė aš iškart sužaliavau.

Tu atėjai — ir aš upelėm,
Plačiaisiais ežerais sualsavau
Ir, rodos, aš — pušis, ir garbana žalia
Nušluostau asarą nuo debesėlio veido.

Ir saulėje plasnoju dulkele,
Ir žemėn tarsi grūdą gimti nusileidau.

Kaskadam saulės tu mane užtvindai.
Dabar — apšvaigusią — kur nori, vesk ar nešk.
Kažkas visas gėlas išdraikė ir sumindė.
Pasaulyje tik saulė, tu ir aš.

MASS. MOTERYS POLITIKOJE

JAV atstovų rūmuose iš 12 Massachusetts atstovų moterų tėra dvi: Margaret Heckler ir Louise Hicks.

Iš šios valstijos 40 senatorių moterų tėra viena, o seimely iš 240 atstovų — tik 4 moterys.

Pernai gubernatorių paskyrė 581 pareigūną, iš jų moterų tebuvo 116.

Pernai Mass. valstijoje nebuvo nė vienos moters majores, ir tik šiemet Cambridge majore išrinkta Barbara Ackerman.

Iš 1,133 miestų ir valsčių tarybų narių moterų tėra tik 40, iš 1,924 mokyklų tarybų narių moterų tik 408.

O juk moterų čia yra daugiau negu vyrų, ir joms nerukdoma siekti jokių tarnybų. Matyti, tokie administraciniai ar teisininkų darbai jų per daug nedomina.

37 METŲ VYRAS SVERIA 900 SVARŲ

Toks vyras gyvena JAV-se. Tai John Longa, 37 metų amžiaus cirko aktorius, kuris, savo svorį demonstruodamas, užsidirba duoną.

Neseniai jį ištiko širdies priepuolis Houstone, Tex. Jis pats negali vaikščioti, ad važinėjasi specialiu nenuku ant ratų. Jis tame nely buvo laikinai paliktas prie ligoninės atvezus.

Negali — nežadėk, bet pažadėjęs ištesėk.

ad ji gal bus užmiršusi savo paprotį. Veronikos atsakymas buvo trumpas:

— Užteks ir kengūrienos.

Kostas tylėjo, bet ta nenupirkti triušiena, rodos, mē ir perpildė jo nepasitenkinimo taure. Namie jis sėdėjo suniūkęs. Praėjo ir tasai metas, kada Veronika sakydavo: "Inga, žiūrėk, ką aš tau atnešiau!" Veronika su ikraustė pirkinius ir atsisėdo, tarytum katės nė nebūtų r nereikėtų dabar jai pratarti tų įprastinių žodžių ir nunešti gabaliuko šlaunelės užsigardžiuoti. Ji dabar nuėjo cepti dešrelių.

— Tai šikart Inga visiška nuskriaudei ir dar net prieš lidžiąsias šventes, — pradėjo Kostas.

— Nenudvės, nebijok.

— Žinau, kad nenudvės. Mes irgi nenudvėsime — dešrelės geros bus ir šitos.

— O kuo gi jos negeros?

— Geros, žinoma.

— Aš nebeturiu pinigų. — virtuvėje pasigrijdama nuo pečiaus į Kostą, prisipažino Veronika.

— Negali būti, — nustebęs praskriemeniavo Kostas. — Paimk iš pašto.

— Iš pašto jau paėmiau.

(Bus daugiau)

SENI PAPROČIAI YRA SUNKIAI PAKEICIAMAI

Maroke (Afrikoje) moterų padėtis gerokai pasikeitė pažangos kryptimi. Kai ten prieš 5 metus princesė Lalla Aiche viešojoje vietoje pasirodė atviru veidu, tai daug kas ją vadino blogiausiais vardais, o šiandien ji yra Maroko atstovė Romoje. Tačiau Maroko ir šiandien tebėra "vyrų pasaulis", nes vyrai ten visur pirmauja. Dar tebegalioja ir posakis "Vyras čia — auksas", bet vis daugiau moterų prieš tokią padėtį protestuoja.

Ir šiandien ten be vyro sunkimo žmona ir be tėvo sunkimo suaugusi dukterė negali išvažiuoti į užsienį. Pagal įstatymą visi vaikai turi lygias teises mokytis, bet daugelis tėvų nepajėgia vaikų leisti į mokyklą, todėl leidžia tik berniukus. Daugumai mergaičių vyrus parenka tėvai, joms esant dar tik 14 metų. Pagal musulmonų tikybą vyras gali turėti 4 teisėtas žmonas. Jis turi teisę su žmona išsiskirti, jei pirma naktį po vedybų patiria, kad ji yra jau nustojęsi nekaltybės.

Ir atlyginamos moterys daugeliu atvejų daug mažiau, negu mokama vyrams. Dar tebeveikia įstatymas, pagal kurį, tėvui mirus, du trečdaliai turto tenka sūnui, o tik trečdalis dukteriai.

Taigi skirtumas tarp vyrų ir moterų teisių dar didelis, bet prieš tai neteisėbe kyla vis didesnis pasipriešinimas, ir tas skirtumas turės, nors ir pamažu, išnykti.

AUKSO KASYKLA GERKLĖJE

Kaip mūsų Sodeika iškilo į dainos aukštybes

Rašome "mūsų Sodeiką", nes jis yra mūsų kaip lietuvis, o mums, Amerikos lietuviams, jis yra net dvigubai mūsų, nes jis čia su mumis gyvena ir čia iškilo į dainos padanges. Jis nuėjo jau 82 metų savo gyvenimo kelią ir dabar Lietuvoje yra išėjęs į pensiją. Lietuvoje išleistas 1970 metų kalendorius rašo:

"Antanas Sodeika — vienas populiariausių Lietuvos dainininkų. Nuo 1909 metų operos scenoje jis sukūrė maždaug 50 vaidmenų: jo repertuare daugybė tiek lietuvių kompozitorių, tiek ir pasaulinės klasikinės muzikos autorių kūrinių."

Dabar Antanas Sodeika parašė apie savo muzikos kelią knygą "Mano kelias į muzikos meną", kuri prasišlenda šiais žodžiais:

"Atvykęs į Mahanoy City, jau drąsiai pradėjau eiti vargonininko pareigas. Man jau nebaisius buvo svetimi vargonai bei chorai, — aš jau tikras vargonininkas.

"Miestelis buvo nedidelis; gyventojai, daugiausia lietuviai, beveik visi dirbo anglies kasyklose. Klebonui iš karto patikau kaip vargonininkas, o ypač kaip dainininkas. Kai tik atvykdavo koks svečias, klebonas vedavo jį į bažnyčią ir prašydavo mane pagroti vargonais ir pagiedoti. Svečiai nešykstėdavo man pagyrimų.

"Netoliese — Pottsville mieste — buvo gera muzikos mokykla. Aš įstojau į tos mokyklos fortepijono klasę. Pasiryzau tapti geru pianistu ir mokiausi gana rimtai, skambindamas po aštuonetą valandų per dieną.

"Mano mokytoja buvo moteris, anglė. Mane, "grinorių" (taip amerikiečiai pravarėdavo ateivius), ji pamėgo; ypač jai patikdavo klausytis, kaip aš kalbu angliai. (Kalbėjau silpnai, bet drąsiai).

"Kartą ji mane paklausė, ką aš dirbu, kad galiu muzikos mokytis? Pasisakiau vargonininką bažnyčioje. Tada ji pasiteiravo, ar aš moku dainuoti. Paaškinau, kad mūsų bažnyčios vargonininkas (ji pati buvo protestantų tikėjimo) turi mokėti ir giedoti.

"Jos paprašytas, pats suakompanuodamas, padainavau jai St. Simkaus "Ko vėlai pučia", "Vai, varge, varge" ir "Pamylėjau vakar". Ji entuziastiškai mane apkalbino, išbučiavo iš džiaugsmo ir pasiūlė sukviesti dainavimo dėstytojus, jei aš sutiksiu jiems padainuoti. Aš sutikau."

O jeigu norite daugiau žinoti, kaip Sodeika surado tą aukso kasyklą savo gerklėje, visa tai galite rasti Keleivio šiuo metu kalendoriuje. Jo kaina tik \$1.50.

JAPONŲ HUMORAS

Sodžiūje gyvena senelis ir senelė. Kartą senelis išėjo į mišką žabų atsinešti. Ten jis, pamatęs mažą upelį, jame atsigėrė ir staiga pavirto jaunuoliu.

Jis nubėgo namo. Žmona, pamatę jį taip pajauję, sė, netvėrė iš džiaugsmo. Ji išklausinėjo, kame tas upelis, ir pati išbėgo jame atsigerti.

Laikas bėgo, bet senelė negrįžo. Susirūpinęs senelis išėjo paupin senelės ieškoti. Prie upelio gulėjo kūdikis: senelė iš godumo per daug vandens išgėrė...

Japonas sunkiai susirgo. Zinodamas, kad ateis lankyti jo draugai, jis liepė paruošti vašes, o pats kampe atsigulė ant plaušinio ir užmigo.

Atėjo būrys draugų. Kaip reikia pasivašinėti, jis susėdo ant plaušinio ir užsnūdo, pamiršęs sergantį šeimnininką. Pagaliau vienas tu lankytojų pabudo ir, alkūne judindamas šeimnininką, jam sako:

— Šeimnininke, atsikelk, užkaišk ir atnešk man čia arbatos.

CHICAGO. ILL.

Susirgo V. Karužienė

Čia vieši iš Lietuvos atvykusi Valerija Karužienė, dail. M. K. Čiurlionio sesuo. Ji jau turi grįžti namo, bet susirgo sunkiu gripu, o ir jos širdis nėra stipri, tad sveikata labai palengva.

Linkime jai greičiau pasveikti ir laimingai sugrįžti į Kauną su naujais patyrimais prie savo pamėgto darbo M. K. Čiurlionio muziejuje.

12 knygų už \$2

Tikra teisybė apie Sovietų Sąjungą (parašė J. Januškis), 96 psl., kaina 50 centų.

Kunigų celibatas, parašė kun. Fox, 58 psl., kaina 25 centai.

Ar buvo visuotinis tvanas, 64 psl., kaina 25 centai.

Materialistškas istorijos supratimas. 80 psl., kaina 20 centų.

Žemaitės raštai karės metu, 126 psl., kaina 50 centų.

Juozas Stalinas, 32 psl., kaina 25 centai.

Žalgirio mūšis, parašė dr. Daugirdaitė - Srugienė, 24 psl., kaina 50 centų.

Socializmas ir religija, E. Vandervelde, 24 psl., kaina 10 centų.

Demokratinio socializmo pradai, (S. Kairio įvadas), 64 psl., kaina 50 centų.

Tavo kelias į socializmą, (Leono Blamo), 35 psl., kaina 25 centai.

Socializmo teorija, (M. Fiserio), 74 psl., kaina 25 ct.

Socialdemokratija ir komunistas (K. Kauskio), 47 psl., kaina 25 centai

Atskirai sudėjus, jų kaina \$3.05, bet visos kartu parduodamos už \$2.

Ar skaitytos?

Juodojo pasaulio sukilimas, parašė Stasys Michelsonas, 127 psl., kaina \$2.00.

Chicagos istorija, parašė Aleksas Ambrozė, 664 psl., gausiai iliustruota, kainą kietais viršeliais \$10, minkštais — \$8.

Rimai ir Nerimai, Vaižganto, 55 psl. kaina \$2.00. KREGZDUTĖ, I dalis (vadovėlis), parašė A. Rinkūnas, 119 psl., kaina \$2.75.

ZVILGŠNIS I PRAEITĮ, K. Žuko, 476 psl., kaina \$5

LIETUVIAIS ESAME MES GIME, lietuvių dainynas, 190 dainų su eilomis dainavimui ir pianinui, sudarė Juozas Zilevičius, kaina \$4.50.

KĄ LAUMES LEME Tai rašytojos Petronėlės Orintaitės parašyti atsiminimai apie žymią poetę Salomėją Nerį, tiek daug kalbų sukelusią ir šiame žemynė, 204 psl., kaina \$3.

PEILIO ASMENYS, Jurgis Jankus, 3 veiksmy drama, 261 psl., kaina \$4.00.

Nardžio pulkas, Balės Vaivorykštės, kaina \$2.

Versmės ir verpetai, akimirkų - straipsnių rinkinys praeities ir artimų dienų aktualiais klausimais, parašė Bronys Raila, 351 psl., kaina \$5.00.

BALADES, šitoj labai gražiai išleisto, gausiai iliustruotoj knygoj yra septynios Maironio baladės. Tai knyga, labai tinkama dovanoms. Kaina \$6.00

Vietinės žinios

KAIMIEČIO JURGIO PASTABOS

Šių metų pirmajame Keleivio numeryje man labiausiai patiko du rašiniai:

1. S. Kudirka drąsiai kovoja ir kalėjime;

2. Naujieji metai Bostone. Pačioje pabaigoje pirmojo tarta:

"Simo Kudirkos kančios, vėl išskeltos spaudoje (amerikietiškoje, — J.) turėtų pakartotinai badyti sąžinę tų pareigūnų, kurie Kudirką išdavė sovietams".

Ne, Broliai ir Sesutėlės! Ne vien tu, bet pirmiausia mūsų visų!

Ką mes, Naujuosius Metus sutikdami, esame nutarę ir pasiryžę to mūsų narsiojo Tautiečio kančioms palengvinti ir jam iš žmogžudžių išlaisvinti?

Pasaulinėje spaudoje pačioje N. Metų išvakarėse (1931 m. gruodžio 31 d.) paskelbtam pranešime skaitome, kad devyni Mordovijos vergų stovyklos kaliniai, kurių pirmojoje eilėje išskeliamas mūsų brolis Simas Kudirka, kreipėsi į Tarptautinį Raudonąjį Kryžių, prašydami ištirti ir imtis žygių palengvinti baisias tos stovyklos kalinių gyvenimo sąlygas.

Ką veiks mūsų visi politiniai, bendruomeniniai ir visi kitokie veiksniai ir ką veiksime mes, pavieniai lietuviai? Ar užpulsime laisvais ir reikalavimais Tarptautinį Raudonąjį Kryžių, reikalaudami ar prašydami imtis konkrečių žygių? Ar prižadėsime visokeriopą pagalbą per tą Tarptautinį R. Kryžių toje stovykloje mariniams ir kankinamiems vergams?

Toje vergų stovykloje žudomi laisvės siekė ir siekiantieji kaliniai išnešė savo kančių skundą į tarptautinį forumą. Jei miegosime ir neveiksime, vergų šauksmas liks be atgarsio. O ateinančius N. Metus vėl švėsime "originaliausiai"...

"Naujieji metai Bostone" vienoje vietoje parašyta:

"Originaliausiai Naujuosius Metus sutiko per 20 bostoniškiu, kurie išvyko į New Hampshire kalnus ir, dieną paslidinę, sutikimą surengė susibūrę Glenn, N. H., viešbutyje..."

Didelis čia daiktas pabaivoti viešbutyje, jeigu tik turi pinigų už tas patalpas ir natiekalus užsimokėti!...

O kodėl sakysime, ne originaliausiai kiti N. Metų sutikimai kur nors arčiau Bostono, kur didesnė ar mažesnė gerų pažįstamų grupė, taip pat paslidinęs, nors ir po grindis, gurtia iki namų visiško nusausinimo, vadinamąjį "brudersaftą", bučiuojasi su žmonas pavaduojančiomis savo šventadieniškomis simpatijomis ir, užmiršę žemės rūpesčius, svajingai visais savo svaigiais jausmais ir mintimis kyla į žvaigždėtą Naujųjų metų nakties dangų...

O kur jų prieaugliai? Ak, didelio čia daikto! Juk N. Metų sutikimas...

O mano nuomone, originaliausias N. Metų sutikimas yra ten, kur tėvai savo namuose juos sutinka su lietuviškuoju jaunimu, lietuviš-

koje šeimos aplinkoje ir dvasioje ir lietuviškai jaunimui linkint tradicinės laimės ir sėkmės. Nors mūsų sąlygomis tai atrodo ir keista, bet tokių šeimų ir tėvų dar yra.

Na, šiaip ar taip, N. Metus sutikome. Beliko tik neatsakytas klausimas: kur antrąją N. Metų dieną atsiųgti tėveliai ir kur išsėjęs jų liuanistinės mokyklos vyresniųjų klasių moksleiviai, jeigu tą dieną Bostono liuanistinės mokyklos mokiniams surengtoje eglutėje buvo matyti tik keliolika vyriškų tėvų veidų, tėvų komiteto narių, tos mokyklos mokytojai ir tik žemesniųjų skyrių ir klasių mokinių ir mokinukų?

Kaimo Jurgis

Jaunas, malonus ir įdomus svečias

Praeitą savaitę mus aplankė Arūnas Ališauskas, ką tik pradėjęs istorijos studijas Baltimorės universitete. Jis į Bostoną atvažiavo savo tėvų, gyvenančių Montrealyje, geros bičiulės Onos Vilenišienės aplankyti. Ta proga jis labai domėjosi lietuvių gyvenimo istorine medžiaga, Bostono viešosios bibliotekos So. Bostono skyriuje studijavo Keleivio senų metų mikrofilmus, rausėsi Keleivio bibliotekoj, atidžiai domėjosi senais leidiniais.

Telieka tik palinkėti šiam maloniam jaunuoliui, kad jis ateity išaugtų rimtu mūsų mokslininku lietuvių istorikų retėjantiui būriui papildyti.

Arūno tėvas Augustinas Ališauskas nepriklausomoje Lietuvoje buvo apskrities mokyklų inspektorius.

Auka iš toli

Inž. Vytautas Česnulis, šiuo metu gyvenąs Puerto Rico saloje, pratešdamas Keleivio prenumeratą, pridėjo magaryčių Keleivio spaudos reikalams net \$35.

Didelis ačiū inž. V. Česnuliui už gausią auką.

Administracija
Ramovėnų auka

Lietuvių Veteranų Karių s-gos Ramovės Bostono skyrius Antano Vilenišio mirties proga paaukojo Lietuviai Fondui \$25. Tuo būdu A. Vilenišio vardu įnašas Lietuviai Fonde yra \$743.

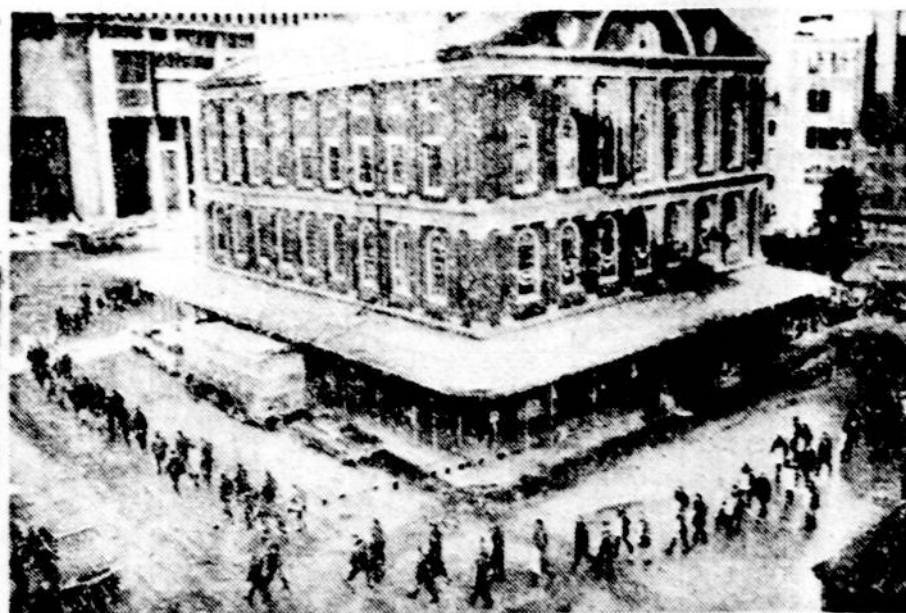
Ačiū ramovėnams už auką.

Vajaus komitetas

So. Bostonas kovoja dėl savo vaikų

Yra pavojus, kad nuo kitų mokslo metų ir So. Bostono vaikai bus priversti važiuoti mokyklis į Dorchesterio ir Roxburio mokyklas, kad ten jie atskiestų negrų masę, o čia, žinoma, bus atvežama juodukų. Tėvai dėl tokio dirbtinio rasių lyginimo labai susirūpino.

Sausio 3 d. Gavin mokykloje įvyko gausus tėvų susirinkimas, kuris nutarė visomis priemonėmis priešintis, kad vaikams nereikėtų važinėti kažin kur mokyklis, turint čia pat mokyklas.

Paveiksle matome Faneuil Hall, šiuose rūmuose yra buvę daug svarbių politinių susirinkimų Amerikos nepriklausomybės kovų metais, todėl jie vadinami Amerikos laisvės lopšiu. Tuose namuose buvo ir Bostono majoro White prisikidimo išklmės sausio 3 d. Jas piketavo keli šimtai policininkų dėl to, kad majoras nepatenkina jų reikalavimo pakelti algas iki \$12,500. Dabar jie gauna \$10,300. Tokio įvykio, kad policija piketuotų miesto majorą, regis, dar nėra buvę ne tikai Bostono, bet ir kitų miestų istorijoje.

A + A

Ponios ONOS ADOMAVIČIENĖS

brangiai m a m y t e i mirus Lietuvoje, jai ir jos
seimai, skaudaus liūdesio prislėgtiems, reiškiamo nuo-
sirdžią užuojautą.

L.M.K.F.

Bostono klubo valdyba ir narės

Lygiom su Boylstonu

Bostono tarptaklubinėse varžybose sausio 7 d. So. Bostono Lietuvių Pil. d-jos šachmatininkai sužaidė lygiomis prieš stiprų Boylstono klubą, kurio eilėse žaidžia Bostono čempionas Harrington ir kiti ekspertai. Rungtynės baigėsi 2½-2½.

Algirdas Leonavičius įveikė S. Frymerį, Aleksis Klimovas — ekspertą Murphy, o Jurgis Zoza baigė lygiomis prieš G. Wandellį.

J. Zoza iki šiol nėra pralošęs nė vienos partijos. Iš šešerių rungtynių jis laimėjo lietuvių komandai 4½ tš., Kazys Meskis ir Aleksis Klimovas po 3½ tš.

Sausio 21 d. lietuviai žaidžia prieš Harvardo universitetą.

PARENGIMŲ KALENDORIUS

Vasario 5 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos salė-

KAS RAŠOMA KELEIVIO KALENDORIJE?

Ką tik išėjo Keleivio kalendorius 1972 m. Štai kokie jo straipsnių pavadinimai:

Apie Simą Kudirką; Kaip buvo atkurtas Donelaičio atvaizdas; Lietuvos gyventojų statistika; Dvejojpos Vietnamo paslaptys; Kiek kainuoja šaltasis karas; Vokiečių patriotai neatsizada Klaipėdos; Kaip rusai paėmė Berlyną; Idomi Kedainių istorija; Belgijos lietuviai apie Ameriką; Didelis gešetas iš vedybų; Siūlo apsidrausti nuo Dievo; Aukso kasykla gerklėje (Kaip Sodeika iškilo į dainos aukštybes); Ką parodė 1970 m. cenzas; Gaivinantieji gerimai; Moteris vyrų pasauly; Rusai pasiekė Veneros planetą; Šamokslas studentams diskredituoti; Penkias dešims Amerikos karų; Chruščiovo atsiminimai; Knygos progresas; Kova su vėžio liga; Nelaiminga sala ir kt. Yra ir gražių Putino, K. Jakubėno, Vaidilos Ainio ir kitų eilraščių.

Kalendoriaus kaina — tik \$1.50.

Tuoju užsisakykite, nes gali pritrūkti!

KELEIVIS

636 E. Broadway
So. Boston, Mass. 02127

Ramovėnų susirinkimas

skyrtaus narių visuotinis metinis susirinkimas įvyks sausio 16 d. 3 val. po pietų So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos mažojoje salėje.

Darbotvarkėje: valdybos veiklos ataskaitos priėmimas, aukų paskirstymas, naujos valdybos ir kontrolės komisijos rinkimai, klausimai ir sumanymai.

Visi nariai kviečiami dalyvauti.

Nesurinkus kvorumui, už pusvalandžio bus šaukiamas kitas susirinkimas, kuris bus teisėtas, nežiūrint narių skaičiaus.

Valdyba

Apiplėšė policijos būstinę

Šiandien plėšikai jau tiek sidrąsino, kad išdrįsta net policijos būstinę apiplėšti. Taip atsitiko Halifax mieste, netoli Plymoutho. Ten nuo 12 val. nakties iki 8 val. yto niekas nedežūroja. Tuo metu plėšikai įsilaužė į būstinės patalpas, išsinešė

kelių revolverius, šovinių, antrankių ir kt., padarydami apie \$2,000 nuostolio.

Užpuolė virusai

Mass. apkrečiamųjų ligų skyriaus viršininkas dr. Fiumara sako, kad lengvas ruduo sudarė sąlygas net kelių rūšių virusams, sukeliantiems influencą, įsiveisti. Jis spėja, kad iki sausio mėnesio galo Mass. valstijoje infliuencą persirgs apie 500,000 žmonių, bet vasario vidury sergančiųjų skaičius jau bus gerokai sumažėjęs.

PAIESKOJIMAS

Ona Gudinaite - Gailiuvienė ieško savo pusbrolio Pijaus Baltušaičio, kilusio iš Marijampolės apskrity. Skrujų (gal Skriaudžių) parapijos, Seimeniškių (ar Samaniškių) km. Jis pats arba kas jį pažintuo malonėkite pranešti šiuo adresu:

Mrs. Anna Gailius
318 Parkway
Chelsea, Mass. 02150.

RADIJO PROGRAMA

Seniausia Lietuvių Radijoprograma Naujojo Anglijos š stoties WLYN, 1360 ki lokikly ir iš stoties FM 101.7 mc., veikia sekmadieniais nuo 1 iki 1:30 val. diena. Perduodama: Vėliausn pasaulinių žinių santrauka; komentaras, muzika, dainos ir Magdūtės pasaka.

Biznio reikalais kreiptis Baltic Florists gėlių ir dovanų krautuve, 502 E. Broadway, So. Bostone. Telefonas AN 8-0489. Ten gamina ir Keleivis.

NENUSIMINKITE!

Galima pagelbėti sergantiems reumatu, rankų ar kojų skausmais, nutirpimu, jautiant nuovargį. REE-LEEF RUB mostis daugumai pagelbsti. Užtikrinam patikimas, arba gražiname pinigus. Siųskite \$5, gausite vaistus su nurodymais.

ROYAL PRODUCTS
North Sta., P.O. Box 9112
Newark, N.J. 07105

Dviejų savaitių

Ekskursijos į Lietuvą

Vyksta: BIRZELIO 8, LIEPOS 13, RUGPIUČIO 17 ir GRUODŽIO 21.

- Lietuvoje šios grupės praleis po 11 dienų.
- Norintieji pratęsti savo atostogas ilgiau, galės apilankyti kitus jų pasirinktus Europos miestus.

Ekskursijos išvyksta iš

BOSTONO, NEW YORKO ir MONTREALIO.

Grupėse dalyvių skaičius ribotas—NESIVĖLUOKITE!

Smulkesnių žinių ir registracijos reikalų kreipkitės į

Trans-Atlantic Travel Service

393 West Broadway
South Boston, Mass. 02127
Telefonas: 268-8764

Savininkė: Aldona Adomonienė

PRASYMAS

"Keleivio" administracija prašo gerb. skaitytojus, kurie keičia adresą, pranešiant naująjį adresą, neužmiršti parašyti ir senąjį. Nepamirškite parašyti pašto numerio — zip code.

TINKA DOVANOTI

EWAKENING LITHUANIA

NIA, 187 psl., kaina \$3.00. Knygą parašė Jokūbas J. Stukas. Ji tinka skaitantiems angliskai ir norintiems susipažinti su Lietuvos praeimi ir dabartimi.

SAVAITRAŠTIS

Nepriklausoma LIETUVA

informuoja skaitytojus apie pasaulinius ir lietuviškuosius įvykius, deda daug ir įdomių nuotraukų ir atvirai pasisako apie visus mūsų visuomeninius bei kultūrinius klausimus. Jame rasite įdomių skaitytojų laiško skyrių, kuriame laukiam abipusių pasisakymų ir nuomonių kiekvieno visiems svarbia problema.

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" yra dinamiškas mūsų išeivijos laikraštis, ieškas naujų bendradarbių bei idėjų, visuomet atviras kiekvieno nuomonei, kuris kovoja ir dirba už nepriklausomą Lietuvą.

Metinė prenumerata JAV-se \$8.00

Adresas: 7722 George Street, LaSalle-Montreal, 690, Quebec, CANADA

SLA SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

SLA—jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmokėjo daugiau kaip SEPTYNIS MILIONUS dolerių nariams.

SLA—didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvybės apdraudą ir ligoje pašalpą, kuri yra pigi, nes, SUSIVIENIJIMAS neieško pelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.

SLA—jau turi daugiau, kaip tris su puse miliono dolerių kapitalą, tad jo apdraude tikra ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudes nuo \$100.00 iki \$10,000.00.

SLA—jaunimui duoda gerą Taupomąją Apdraudą — Endowment Insurance, kad jaunuolis gautų pinigų aukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai.

SLA—duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą: už \$1,000.00 apdraudos tik \$3.00 mokesčio metams.

SLA—AKCIDENTAL APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asmenims, rekomenduojama lietuviškų klubų ir draugijų nariams. Už \$1,000.00 akcidentalės apdraudės mokestis \$2.00 į metus.

SLA—kuopos yra daugumoje lietuvių kolonijų. Kreipkitės kuopų veikėjus, ir jie plačiau paaiškins apie Susivienijimo darbus.

Gausite spausdintas informacijas, jeigu parašysite:
Lithuanian Alliance of America
807 West 30th Street, New York, N.Y. 10001

Vietinės žinios

Rašytojas L. Dovydenas kultūriniame subatvakary

Ateinanti šeštadienį, sausio 15 d., bus pirmasis šių metų Kultūrinis subatvakaris. Jį atvyks rašytojas Liudas Dovydenas ir pradės programą, pavadintą "Pasi-kalbėjimas po gerų pietų".

Liudas Dovydenas, be savo dailiosios literatūros darbų, pastaruoju metu yra čia išgarsėjęs politinių atsiminimų knyga "Mes valdysim pasaulį", kuri yra sukelusi daug įvairiausių vertinimų ir kalbų apie ten vaizduojamus pirmosios bolševikų okupacijos įvykius. Tada bus įdomu subatvakary susitikti su pačiu autorium ir pasikalbėti, kaip jis sako, "po gerų pietų".

Po programos, kaip įprasta, bus kavutė ir laisvi pasišnekesiai.

Išsikėlė į kitą vietą

Trans-Atlantic Travel Service ir Globe Parcel Service, kurioms vadovauja Aldona Adomonienė, išsikėlė į kitas patalpas, esančias priešais kitoje Broadwayaus pusėje. Dabar jų adresas yra: 393 W. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telefonas pasilikio tas pats: 268-8764.

Altos susirinkimas

Amerikos Lietuvių Tarybos skyrus susirinkimas bus šį penktadienį, sausio 14 d. 8 val. vak. So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos patalpose. Visi nariai kviečiami dalyvauti.

Pabaudų surinko \$3.2 mil.

Bostone pernai buvo surinkta \$3.2 mil. pabaudų už nusizengimus automobilių pastatymo taisyklėms. Per metus buvo nuvilkti 44,147 automobiliai, kurie buvo palikti draudžiamose vietose.

Atlikime savo pareigą

Jau esate gavę ar tuojau gausite LB Bostono apylinkės valdybos laiškelį — prasmą sumokėti tautinio solidarumo mokestį. Yra pridėtas ir adresuotas vokas. Jį gavusiam lieka parašyti savo vardą, pavardę ir adresą, įdėti priklausomą mokestį ir voką įmesti į pašto dėžutę.

LB valdyba prašo nenu-mesti jos laiškelio į atmatų dėžę. Visi atlikime savo pareigą — sumokėkime priklausomą mokestį. Be lėšų

nė viena organizacija negali veikti, o sumokėti šiemai \$3, vienam asmeniui \$2, pensininkui \$1 nėra sunku.

Bostono lietuvių yra šimtai, ir jeigu jie visi sumokėtų tautinės vienybės mokestį, susidarytų nemaža suma, už kurią LB apylinkė galėtų atlikti įvairių svarbių lietuvių išlaikyti darbų.

Atlikime savo pareigą! Ji nėra sunki. Sumokėkime tautinės vienybės mokestį!

Paragink savo pažįstamus išsirašyti Keleivį. Jo kaina metams \$7.00.

Nauja sandariečių valdyba

Sandaros 7 kuopos gruodžio 19 d. susirinkime buvo išrinkta šitokia 1972 m. valdyba: pirm. Povilas Zirolis, vicepirm. Antanas Martinas, sekr. Bronius Bajerčius, fin. sekr. Juozas Lekys, išd. Antanas Andriulionis ir išd. glob. Alfonsas Baika ir Ona Lanienė.

Nutarta paaukoti \$50 Sandarai, \$25 Keleiviui ir \$25 Amerikos Lietuvių Tarybai Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukakties proga.

Kadangi kuopa savo namo neturi, tai susirinkimai būna kiekvieno mėnesio trečią sekmadienį So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos patalpose.

Sekantis susirinkimas bus sausio 16 d. 2 val. popiet. Jame bus išklausti valdybos pranešimai ir aptarti šių metų darbų planai. Po susirinkimo visi bus pavaišinti.

Visi nariai kviečiami dalyvauti.

Juozas Lekys,
fin. sekretorius

Jau 5 nužudyti

Šiomet Bostone nužudyti jau 5 žmonės, jų tarpe dvi moterys.

Sugrįžo iš Lietuvos

Trans-Atlantic Travel Service organizuotos pirmosios žiemos ekskursijos dalyviai sausio 6 d. grįžo iš Lietuvos kupini išpūdžių. Jų tarpe buvo ir dr. Balys Matulionis su savo sūnumi Mindaugu, Kent universiteto geografinės lektoriumi.

Lietuvoje dabar plačiai siaučia gripas. Jis buvo paguldęs į lovą ir nevieną ekskursantą.

PRANEŠIMAS

Pranešame, kad patarnaujame atsiskaitant su mokesčių įstaiga (Income Tax Service).

Mūsų įstaiga A.B.U. Realty yra 507 E. Broadway, So. Bostone (prieš Minkų gėlių parduotuvę). Ji atidaryta nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak.

Mūsų įstaigoje yra užsiregistravusių daug pajėgių namų pirkėjų. Norintieji namus pirkti ar parduoti praeiti kreiptis į mus telefonu ar asmeniškai.

—Algis ir Bronius Uteniai—
A.B.U. Realty
Telefonas: 269-6198

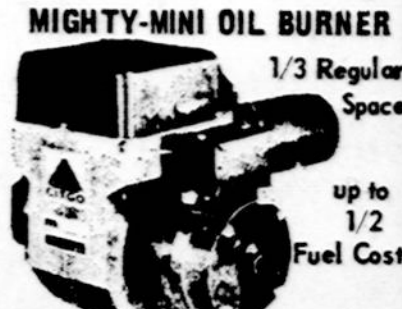
FORTUNA FUEL CO.

470 ADAMS ST. QUINCY

(Just beyond the Hollow)

CITGO CLIMATIC HEATING OILS

OUR CUSTOMERS GET 24 HR. BURNER SERVICE

Golden Platter Parts Protection Plan

Complete forced hot water baseboard systems steam and hot water cast iron wet base boilers.

Over 40 years experience... Easy budget payment plans

CALL 773-4949 or 436-1204

AR TURITE NAUJAUSIĄ JĄ

POEZIJOS IR PROZOS keturių autorių plokštelę?

Tai Pulgio Andriūso, Bernardo Brazdžionio, Antano Gustaičio ir Stasio Santvaro įkaltėta kūryba.

Šių plokštelių dar galima gauti Keleivyje. Kaina \$5.

Plokštelę neseniai išleido "Lietuvių Dienos".

COSMOS PARCELS

EXPRESS CORP.

169 Milbury St.

WORCESTER, MASS.

Tel. SW 8-2868

yra vienintelė oficiali įstaiga Worcester, kuri siūnia siuntinius tiesiogiai į Worcesterio ir Lietuvą ir kitas Rusijos valdomas sritis. Čia kalbama lietuviškai, patarnaujama greitai ir sąžiningai. Siuntiniai aueina greitai ir tvarkingai.

Čia galima gauti įvairiausių importuotų ir vietinių gamybos medžiagų ir kitų daiktų, tinkamų Lietuvoje, labai žemomis kainomis.

Vedėja B. Sviklienė

Telefonas: AN 8-2805

Dr. Jos. J. Donovan

Dr. J. Pašakarnio

IPEDINIS OPTOMETRISTAS

Valandos: nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak. Trečiadieniai neprimama 447 BROADWAY South Boston, Mass.

Ketvirtis & Co.

JEWELERS

Laikrodžiai-Deimantai

Papuošalai

Elektros Prietaisai

Rūpestingai taisome laikrodžius žiedus, papuošalus

379 W. BROADWAY

SOUTH BOSTON

Tel AN 8-4649

Peter Maksvytis

Carpenter & Builder

49 Church Street

E. Milton, Mass.

Atlieku visus patalynės, remonto ir projektavimo darbus iš lauko ir viduje, gyvenamųjų namų ir biiznio pastatų, pagal Jūsų reikalavimą. Sankaitės visados iki 9 valandų vakaro.

Telefonas: 698-8675

TEL. AN 8-2124

Dr. Amelia E. Rodd

(RUDOKIUTE)

OPTOMETRISTE

Valandos: nuo 10 ryto iki 6 vakaro

Trečiadieniai—uždara

445 BROADWAY

SOUTH BOSTON, MASS.

A. J. NAMAKSY

Real Estate & Insurance

321 Country Club Rd.

Newton Centre, Mass. 02159

Tel. 332-2645

173 Arthur St., Brockton, Mass. 02402. Tel. 586-7209

E. KARDELIENES DAINŲ PLOKŠTELĖ

Keleivio administracijoje galima gauti Lietuvos operos solistės Elzbičtos Karde-lienės įdainuotų dainų ir ari-jų plokštelę. Kaina \$6.00. Paštu nesiekiame.

Laisvės Varpas

Lietuvių Radio Valanda

Sekmadieniai 11-12 val.

AM 1,430 KC ir FM 107.9 MC

Vedėjas PETRAS VIŠČINIS

Knyga yra geriausias žmogaus draugas

The Apothecary

LIETUVIŠKA TIKRA VAISTINE

Parduodame tikrai vaistus, išpildome gydytojų receptus ir turime visus gatavus vaistus.

Jei reik vaistų — eikite į lietuvišką vaistinę.

Sav. Emanuel L. Rosengard, B. S., Reg. Pharm.

882 a W. Broadway, tarp E ir F gatvių, SO. BOSTON.

Telefonas AN 8-6620

Nuo 9 val. ryto iki 8 val. v., išskyrus šventadienius ir sekm.

M & T OIL CO., Inc.

641 E Broadway So. Boston, Mass. 02127

- ☐ Krosnies aptarnavimas
- ☐ Automatinis įpilimas
- ☐ Patogios mokėjimo sąlygos
- ☐ Pilnas šildymo įrengimas

Skambinkite

268-4662

South Boston Savings Bank

ALFRED W. ARCHIBALD, PREZIDENTAS

460 West Broadway, South Boston, Mass. 02127

Skambinkite 268-2500

DABAR

už 90 dienų įspėjimo indėlius moka 5½%

už visus kitus indėlius moka 5¼%

Nuo įdėjimo dienos — Kas mėnuo priskaitomi nuosimčiai — Pilnas draudimas Bankas veikia 105-tuosius metus. Nuosimčiai yra nurašomi nuo Mass. mokesčių. Bankas atidarytas nuo 9 val. ryto iki 3:30 val. popiet. Šio banko direktorių taryboje yra adv. J. Grigalius. Reikale su tarnautojais galima susikabinti ir lietuviškai. Turtas (Assets) yra virš 210,000,000

Dažau ir Taisau

Namus iš lauko ir viduje. Lipdau popierius ir taisau viską, ką pataisyti reikia. Naudoju tik geriausias medžiagas.

JONAS STARINSKAS

220 Savin Hill Ave.

Dorchester, Mass.

Tel. CO 5-5854

Flood Square Hardware Co.

Savininkas N. J. ALEKNA

628 EAST BROADWAY

SOUTH BOSTON, MASS.

TELEFONAS AN 8-4148

Benjamin Moore Dažai

Popierio Siemonis

Stiklas Langams

Viskio reikmenys namams

Reikmenys plumbieriams

Viskio reikmenys daiktai

DRAUDIMO AGENTORA

Atlieka įvairių rūšių draudimus

Kreiptis senu adresu:

BRONIS KONTRIM

598 Broadway

So. Boston, Mass. 02127

Tel. AN 8-1761

Trans-Atlantic Travel Service

DAUGIAUSIA PATYRUSI LIETUVIŠKA TURIZMO ĮSTAIGA

Norintieji keliauti, praleisti atostogas saulėtose salose, aplankyti gimines Lietuvoje ar juos atsikvies. tį į svečius — geriausiai ir greičiausiai jums patarnaus Trans-Atlantic Travel Service. Čia visų lėktuvų bilietai (air tickets) išrašomi belaukiant — be jokio papildomo mokesčio.

Siunčiant pinigus ir siuntinius į Lietuvą ar perkant prekes tiems siuntinams (skryties, męgtinius, įvairias medžiagas), sąžiningiausiai patarnauja

Globe Parcel Service, Inc.

Dovanų pažymėjimus ir rusiškų prekių užsakymus siųskite savo giminėms tik per

Podarogifts Inc. skyriu Bostone

Darbo valandos: Kasdien 9—5

Šeštadieniai 8—12

393 West Broadway

So. Boston, Mass. 02127

Telefonas: 268-8764

Visų skyrių vedėja Aldona Adomonis